

P.n.
Koroška osrednja knjižnica
"dr. France Sušnik"
Na gradu 1
62390-Ravne na Koroškem

SLOVENSKI VESTNIK, Tavliova tr. 16, A-9020 Celovec
Zastopnik za YU: ADIT-DZG, p.p. 171, 61000 Ljubljana

CELOVEC
SREDA
4. JULIJ
1990

Letnik XLV.
Štev. 45 (2560)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
din. 10

P. b. b.

Koroška mladina za celodnevni slovenski program

Na občnem zboru Delovne skupnosti koroških mladinskih organizacij so te soglasno sklenile, da bodo generalnemu intendantu Thaddäusu Podgorskemu poslale odprto pismo, v katerem zahtevajo uvedbo celodnevne radijskega sporeda v slovenščini!

Danes na Dunaju odločitev o ustavnem šolskem zakonu?

Po zadnjih poskusih šefov parlamentarnih klubov socialistične in ljudske stranke obstaja možnost, da bodo danes v ustavnem odboru avstrijskega parlamenta sprejeli predlog o spornem manjšinskošolskem ustavnem zakonu, proti kateremu se izreka tako velik del slovenske narodnostne skupnosti ter druge pomembne organizacije in institucije na Koroškem kot tudi vse strankarsko neodvisne organizacije gradiščanskih Hrvatov.

Organizacije gradiščanskih Hrvatov s tem v zvezi v skupni

izjavi tudi poudarjajo, da državni poslanec Karel Smolle v tem vprašanju nima pooblastila, da govori v imenu gradiščanskih Hrvatov, ter da odločno odklanjajo vsakršno ureditev, ki bi poslabšala sedanje stanje.

Socialistična in ljudska stranka v pismu vsem deželnim glavarjem predlagata delitev kompetenc med zvezo in deželami v tem smislu, da je za manjšinskošolsko zakonodajo sicer pristojna zvezna vlada, da pa je njena uresničitev stvar posameznih dežel.

Nagrada Cvetki Lipuševi

Preteklo soboto zvečer je Club Carinthia v Europahausu podelil letošnje nagrade za literaturo in likovno umetnost. Za literaturo sta pospeševalni nagradi prejeli Eva Lang (v sredini) in Cvetka Lipuš (na desni) – vsaka 25.000 šilingov; za likovno umetnost pa je pripadla Korošču Ferdinandu Penkerju. Razgovor s Cvetko Lipuševino in njeno predstavitev lahko preberete na peti strani Slovenskega vestnika.

Le četrtnina Avstrijcev pozitivnih do manjšin...

Nov položaj v Evropi je za Avstrijo povezan s precejšnjimi težavami. Tega tudi ne morejo prekriti nekateri letaki, ki hočejo ustvariti vtis, da so Avstrijci že na evropskem nivoju oz. celo nad njim. V resnici pa, preden bomo Avstrijci res dobri Evropejci, moramo postati dobri „stari Avstrijci“ v pozitivnem pomenu te oznake. K temu pa spada tudi določeno vrednotenje in spoštovanje nadslovenske Avstrije oz. vsaj priznavanje, da je nekdo, kot na primer narodnostne skupnosti, lahko tudi drugačen.

Tako je podoba današnje Avstrije orisal priznani znanstvenik dr. Rudolf Bretschneider, ko je pretekli teden na povabilo „Dunajske delovne skupnosti za narodnostna vprašanja“ v študent-

skem domu Korotan na Dunaju predstavil rezultate ankete na temo „Avstrijci in njihove narodnostne skupnosti“.

Bretschneider se je v svojem predavanju naprej lotil

avstrijskega samorazumevanja oz. podobe, kakršno ima Avstrijec sam o sebi, in dejal, da je ta v primerjavi z izpred deset let danes bolj kritična. Primerjalna študija 1980–1990, da je to jasno potrdila, je poudaril znanstvenik in pri tem opozoril na to, da najnovejši razvoj v vzhodni Evropi ter tudi združevanje obeh Nemčij pri Avstrijcih ni zbudila sanj o življenju v večji državi; ostati hočejo v majhni državi, kakršna je Avstrija sedaj.

Reprezentativna anketa je tudi pokazala, da se Avstrijci smatrajo za manj tolerantne kot pred desetimi leti, manj miroljubne, manj širokosrčne in tudi manj simpatične. To podoba današnjega Avstrijca dopolnjujejo tudi podatki v drugih dimenzijah. Tako se je samokritičnost Avstrijca razširila tudi z ugotovitvami, da so postali bolj starodobni, manj pametni in – v času visoke konkurence – tudi manj uspešni.

(Dalje na 2. strani)

Slovenci pri Peterletu

Predsednik Izvršnega sveta Slovenije Lojze Peterle je včeraj v Ljubljani privedil prvi sprejem za predstavnike slovenskih narodnostnih skupnosti iz Avstrije, Italije in Madžarske. V delegaciji ZSO so se sprejema udeležili tajnik dr. Marjan Sturm, za SPZ posl. predsednik dr. Gustav Brunnik in tajnik dr. Janko Malle, za ZKP Janez Wutte-Luc, za ZSI Jože Partl, za SJK Janko Zwitter, za Dravo dr. Helga Mračnikar ter univ. as. dr. Mirko Wakounig, Maja Haderlap, dr. Jože Messner ter glavni urednik SV Ivan Lukan.

Dvojezične šole v Celovcu ne bo?

V razgovoru s predstavniki skupnosti staršev za javno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu je župan Guggenberger dejal, da šole z začetkom prihodnjega šolskega leta ne bo, „ker tega od zgoraj z zakoni niso odredili“. Predstavnik deželne ustavne službe dr. Glantschnig pa je celo dodal, da bi tudi v primeru zakonske odredbe bilo treba potrebo šole preveriti. Prostori pa bi bili vsekakor na razpolago, pa tudi šolski poskus – kot prehodna rešitev – bi bil še mogoč.

Skupnost staršev se zdaj prizadeva za razgovor na deželni vladi in ji je obljubljeno, da bo dežela zaprosila mesto za zagotovitev prostorov. Za primer, da bi bil odgovor dežele negativen, pa starši preverjajo pravne možnosti.

Slovenija na poti k polni suverenosti

Skupščina Republike Slovenije se je pretekli ponedeljek odločila za pomemben politični korak na poti k polni suverenosti. Vsi njeni zbori so po skoraj celodnevni in deloma tudi zelo emocionalni razpravi razglasili „Deklaracijo o polni suverenosti Republike Slovenije“.

Sklep je bil sprejet skoraj soglasno, proti so glasovali le trije poslanci, dva pa sta se vzdržala.

Sprejetje Deklaracije o polni suverenosti Republike Slovenije ne pomeni odcepi-

te od Jugoslavije, je pa prvi korak k novi notranjegoslovenski ureditvi v smer konfederacijske države s suverenimi republikami.

Skupščina je v sklepu o Deklaraciji o suverenosti slovensko vlado zadolžila, naj

najkasneje do začetka septembra 1990 pripravi predlog ustavnega zakona, ki bo določil, kateri členi zvezne ustave za Slovenijo ne veljajo več. Ustava SFRJ in drugi zakoni namreč veljajo v Sloveniji le, če niso v nasprotju s slovensko ustavo.

Deklaracijo o suverenosti Slovenije so po prvotni „soloakciji“ Slovenske demokratične zveze (SDZ) usklajevale in ji izgajevale ostrino vse v slovenskem parlamentu zastopane stranke. Za to je bilo potrebno več prekinitev zasedanja skupščine ter razgovorov med različnimi strankami.

V ponedeljek pa je tudi na Kosovu prišlo do politične akcije delegatov albanske narodnosti v kosovski skupščini. Pred parlamentom – v poslopje jih Srbi niso pustili – so razglasili „samostojno enoto Kosovo“...

V skupščini Slovenije so v ponedeljek sprejeli Deklaracijo o polni suverenosti Slovenije.

Koroški socialisti se želijo odpreti koroškim Slovencem

Predsednik koroških socialistov dr. Peter Ambrozy se je na skupni tiskovni konferenci z iniciativno skupino „Delovna skupnost socialdemokratskih Slovencev v SPÖ“ v ponedeljek v Celovcu ponovno izrekel za ustanovitev platforme za koroške Slovence znotraj socialistične stranke na deželni, morda pa tudi na zvezni ravni.

IVAN LUKAN

Kot smo v našem listu že poročali, sta se tako prezidij kot tudi predstojništvo koroške SPÖ že na svojih sejah v ponedeljek prejšnji teden načelno in soglasno izrekla za ustanovitev take platforme, ki naj bi koroškim Slovencem omogočala zastopanje njihovega interesa znotraj stranke ter jim tudi odprla možnost vplivanja na odločitve stranke v narodnostnih vprašanjih.

Dr. Ambrozy je s tem v zvezi na tiskovni konferenci poudaril, da koroška socialistična stranka želi z načrtovano ustanovitvijo Delovne skupnosti socialdemokratskih Slovencev signalizirati, da se je bolj kot prejšnja leta pripravljena odpreti koroškim Slovencem in postati manjšini naklonjena stranka, ki bo v bodočnosti vprašanja narodnostnih skupnosti urejevala v duhu strpnosti in odprtosti.

Iniciativo slovenskih socialdemokratov je Ambrozy označil za pomembno, „saj gre za skupino, ki bo imela še pomembno vlogo“, hkrati pa je menil, naj se skupina v prihodnjih osmih mesecih do deželnega kongresa v prvi vrsti ukvarja z ureditvijo položaja delovne skupnosti znotraj stranke, s statutarnimi vprašanji ter drugimi podlagami za ustanovitev delovne skupnosti. O takojšnjem aktivnem vključevanju skupine v aktualne politične oz. narodnopolitične razprave Ambrozy ni spregovoril, tako da bo od skupine same odvisno, ali bo v prihodnjih osmih mesecih „izginila“ iz javnosti ali ne.

Razvoj znotraj socialistične stranke na Koroškem je na

tiskovni konferenci pozdravil poslanec mag. Peter Kaiser, ki je tudi govornik za manjšinska vprašanja v koroškem deželnem zboru. Dejal je, da sklep vodstva stranke pomeni „korak v pravilno smer“ ter da gre za „praktičen dokaz odpiranja stranke Slovencev“. Izrekel se je tudi za ustanovitev podobnih delovnih skupnosti v drugih zveznih deželah, kjer žive narodnostne skupnosti, ter kot prvo konkretno dejanje predlagal razpravo o celodnevem slovenskem radijskem sporedu za Koroško, ki da ga osebno podpira.

Za iniciativno skupino socialdemokratskih Slovencev sta Tomaž Ogris in Franc Walter predstavila pričakovanja skupine nasproti stranki in pri tem poudarila, da je v koroški SPÖ mnogo članov, od katerih lahko koroški Slovenci pričakujejo solidarnost in podporo v prizadevanju za doseg narodnostnih pravic. Sklep koroške SPÖ, da v avstrijskem parlamentu glasuje za novelo manjšinskošolskega zakona za Koroško, pa je Ogris interpretiral tako, da se je koroška SPÖ v določeni meri oddaljila od tristrankarskega pakta.

Novela manjšinskošolskega zakona za Koroško Ogris ni kritiziral, izrekel pa je precej nepotrebnih in tudi neutemeljenih besedi na račun ZSO in Slovenskega vestnika, ki baje v preteklosti slovenskim socialistom nista bila najbolj naklonjena. Da je ZSO edina narodnopolitična organizacija, ki je tako v preteklosti kot tudi sedaj omogočala slovenskim socialistom ter tudi članom drugih demokratičnih strank soodločanje v narodnostni politiki znotraj organizacije, je Ogris očitno namenoma prezrl.

OB DNEVU VSTAJE slovenskega naroda vabimo na

XI. spominski pohod na Komelj

„Po poteh Domnove čete“

ki bo v nedeljo, 15. julija 1990

Za pohodnike bosta na voljo dve različni dolgi poti, in sicer:

1. Za tiste, ki radi in lahko grejo peš, je zborna mesto pri Lombarju – Koleniku v Čirkovčah in od tam odhod ob 9.30 uri. Pot v eno smer je dolga 7 km.

2. Za tiste, ki ne zmorejo tako dolge poti, je do 11. ure zborna mesto pri gostilni Pristotnik na Komlju/Kömmel pri Pliberku. Pot je dolga 2,5 km.

Ob 13.00 uri je pri spomeniku pri Cimpercju spominska svečanost padli Domnove čete, nato pa pri Štubarju tovariško srečanje.

Pohod in spominska svečanost bosta ob vsakem vremenu!

Zveza koroških partizanov, področni odbor Pliberk
Zveza slovenskih izseljencev, SPD „Edinost“ v Pliberku

Srečanje manjšin

Preteklo soboto se je v Železnem na Gradiščanskem pod vodstvom koordinatorskega dr. Francija Zwitterja st. sestel pripravil odbor za srečanje narodnih skupnosti sosednjih dežel, ki bo letos jeseni v Osijeku na Hrvaškem. Po izredno uspešnem lanskoletnem srečanju v Sopronu na Madžarskem, letos vse kaže, da bo osiješki kongres višek dosedanjih srečanj, saj bo potekal pod vtisom političnih sprememb zadnjih mesecev, ki so začrtale nov političen zemljevid Evrope.

Te spremembe se tičejo seveda tudi položaja manjšin v srednji Evropi, ki doživljajo nedvomno novo pomlad in se prizadevajo doprinesiti svoj delež in utrditi svoj položaj v tem narodnostno tako pestrem območju evropske celine.

Ob tem je treba zagotoviti – pravi dr. Zwitter st. – vlogo etničnih manjšin kot političnih subjektov, da same odločajo o svojem političnem položaju in pravnem statusu, ki jim gre. Obstaja namreč konkretna nevarnost, da postanejo ponovno samo objekt in drobiž v koncertu političnih držav. Ta nevarnost je postala najbolj opazna ob nedavnem srečanju zunanjih ministrov držav, zbranih v tako imenovani „pentagonali“ (Avstrija,

Jugoslavija, Madžarska, ČSFR ter Italija), ko so že začeli na novo vrednotiti položaj narodnih skupnosti. vendar mimo prizadetih in jih tako ponovno potisnili v položaj golega objekta političnih mogotcev.

Prav takemu ravnanju naj se manjšine upirajo; tako so se zastopniki narodnih skupnosti sosednjih dežel, ki so se začeli organizirati že davno pred tako imenovano „pentagonalo“, čeprav prihajajo prav iz teh dežel, že lani na sopronskem kongresu zedinili, da letos v Osijeku izdelajo karto minimalnega standarda manjšinskih pravic, ki naj bo obvezna za vse države, v katerih živijo etnične skupnosti.

Kot osnova za izdelavo take karte – tako so se v soboto dogovorili v Železnem – bo služil osnutek manjšinskih pravic, ki ga je izdelal Evropski svet v Bruslju. V redakcijski komite za izdelavo karte so bili izvoljeni dr. Franci Zwitter st., Franjo Schruif ter dr. Anton Arndorfer za Avstrijo, dr. Ferenc Hajos za Jugoslavijo, Geza Hambuch za Madžarsko ter dr. Crafonara za Italijo, zastopniki ČSFR pa bodo svojega predstavnika še imenovali.

Redakcijski komite si je postavil nalogo, da bo svoje delo zaključil do konca septembra in s tem omogočil čim uspešnejši potek osiješkega kongresa, ki je predviden v času od 19. do 21. oktobra tega leta.

F. Z.

Elan Brnca zunaj najhujših težav!

Čeprav bodočnost jugoslovanskega koncerta ELAN še vedno ni docela jasna – zdaj skušajo s pomočjo zahodnih partnerjev rešiti situacijo in poravnati odprte obveznosti v višini dveh milijard dinarjev –, pa je poslovodja Elanovega podjetja na Brnci Villi Moschitz v razgovoru za Slovenski vestnik dejal, da za ta obrat na Koroškem ni nevarnosti. V razgovorih s predstavniki Zveze slovenskih zadrug, Länderbanke in Zentralsparkasse je brnški Elan predložil obsežen načrt, na osnovi katerega mu bo

Länderbank v naslednjih mesecih še bolj pomagala.

Moschitz je tudi dejal, da namerava Elan-Brnca letos s pozitivnim cash-flowom (7 do 10 milijonov šilingov) spet poslovati pozitivno in tako izravnati bilanco iz lanskega leta, ko je prvič po letu 1983 zaključil s primanjkljajem, po Moschitzevih besedah, 6 do 10 milijonov šilingov. Za letos pričakujejo na Brnci dobiček v višini do enega milijona in to pri prometu v višini 305 milijonov šilingov (od tega je skoraj polovični del proizvodnje).

(Nadaljevanje s 1. strani)

To kritično gledanje in mnenje, da ni več vse tako v redu kot pred desetimi leti, se izraža tudi v odnosu Avstrijcev do narodnostnih skupnosti, ki žive v Avstriji. Na odpiranje vzhoda so namreč Avstrijci reagirali z zapiranjem svoje pameti oz. zatajevanjem lastnega etničnega pokolenja, ko naenkrat govorijo o poplavi Avstrije s tujimi narodi. Njihova parola se torej glasi: vzhodni Evropejci naj ostanejo doma, pripadniki drugih narodov, ki pa so tu, naj se prilagodijo. To v določeni meri velja tudi za avtohtone narodnostne skupnosti.

Konkretno je anketa

namreč pokazala, da pripadniki večinskega naroda dobro vedo za narodnostne skupnosti v Avstriji, odnos do njih pa ni kaj posebno obetaven. 80 odstotkov vseh povprašanih oseb je vedelo za obstoj Slovencev na Koroškem, 70 odstotkov za Hrvate na Gradiščanskem. Tudi da na Gradiščanskem žive Madžari ter na Dunaju Čehi in Slovaki je Avstrijcem poznano v visoki meri.

Toda pozitivna slika v zvezi s poznavanjem narodnostnih skupnosti v Avstriji se ne ujema z odnosom do njih: več kot četrtina, v prvi vrsti

delavci, kmetje in mladi pod 19 let, občutijo prisotnost narodnostnih skupnosti kot breme za Avstrijo, le slaba četrtina (23 odstotkov) pa jih smatra za obogatitev, posebno tisti, ki živijo v kontaktu z njimi. Nadalje je iz predstavljene ankete razvidno, da je sicer polovica Avstrijcev za ohranitev in nego kultur narodnostnih skupnosti, da pa dobra tretjina (34 odstotkov) zagovarja asimilacijo. Finančno podporo za učenje jezikov narodnostnih skupnosti pa večina celo odklanja – odobrava jo le 33 odstotkov. Bretschneider meni, da bi

ob takih rezultatih ankete moral biti vsak Avstrijec, ki se zaveda te neobetavne situacije, vesel vsakega posameznega hrvaškega in madžarskega kmeta na Gradiščanskem in vsakega posameznega Slovenca na južnem Koroškem. To pa ne zato, da bi mu to pomenilo nekakšen povod za aspiracije, temveč ker mu prav pripadniki narodnostnih skupnosti omogočajo nadnacionalno počutje.

Svoje predavanje pa je dr. Rudolf Bretschneider zaključil takole: „Avstrijcem pridigati o ljubezni do narodnos-

tnih skupnosti je po mojem osebnem prepričanju izguba časa. Bolj perspektivno jih je opozarjati na lastno manjšinsko bit v večji Evropi ter jih tudi osveščati o njihovem pokolenju. Če danes govorimo nemško, s tem nič kaj dosti ne izpovemo o jeziku, kulturi in običajih naših prednikov. V resnici v biološkem smislu – citiram avstrijskega zgodovinarja Bruckmüllerja – nismo samo potomci priseljencev, marveč tudi tistih, ki so bili že tu in ki so takrat v pretežni meri govorili slovenska narečja, pred tem pa morda langobardsko ali provincialno romansko ali neko keltsko narečje. Smo pa tudi potomci tistih, ki so prišli pozneje in prešli Avstrijo“.

Le četrtina Avstrijcev...

SV predstavlja

V soboto, 30. junija je „Club Carinthia“ v Europahausu podelil svoji letošnji nagradi za koroško književnost. Izmed 60 vposlanih del se je žirija soglasno odločila za dve mladi avtorici, Evo Lang iz Celovca in Cvetko Lipuš iz Miklavčevega. Lipuševa je bila nagrajena za dva večja cikla: „Morje“, ki ga bralci poznajo iz knjige „Pragovi dneva“ in „Temi in meni“, ki je izšel v zadnjem „mladju“. Prvega je v nemščino prevedel Klaus D. Olof, drugega pa Maja Haderlap.

Vsak avtor se mora uveljavljati sam

piše dr. Štefka Vavti

Cvetka Lipuš, samozavestna štiriindvajsetletnica, študira na celovški univerzi primerjalno književnost in slavistiko. Pisati je začela s šestnajstimi, sedemnajstimi leti, v gimnazijskem času. Za seboj ima tipično „šolsko kariero“, „Dijaški glas, mladje...“ okrog te revije se je takrat zbiralo okoli 10 mladih avtorjev, iz tega kroga pa sta preostala le še ona in Fabijan Hafner.

Objave v Nemčiji, Avstriji in Sloveniji

V poznejših letih je Cvetka objavljala v raznih revijah in antologijah v Nemčiji, Avstriji in Sloveniji. Z Fabijanom sta skupaj izdala antologijo „V luniji senc“ (1985), Cvetkine prispevke pa je bilo med drugim mogoče brati v revijah „Sodobnost“, „die Brücke“, „mladje“, „Lesezirkel“, „Umbruch“ ipd.

Lani je izšla njena knjiga „Pragovi dneva“.

Cvetka Lipuš izhaja iz kreativne umetniške družine: njen oče je znani avtor Florian Lipuš. V slovenski javnosti pa je kot pevec, komponist in izdajatelj plošč – omenim naj samo skupino „Plevel“ – znan tudi njen brat Gabriel.

S Cvetko smo se pogovarjali o njenem literarnem ustvarjanju, o njenih izkušnjah kot avtorice, o njenem odnosu do slovenske narodne skupnosti.

Vsak se mora sam uveljaviti

Si hčerka znanega pisatelja Florijana Lipuša. Misliš, da so zato pričakovanja glede tvojega literarnega ustvarjanja posebno visoka?

Zame to ni problem. V začetku, ko se pojaviš v javnosti, imaš zagotovo nekaj prednosti, ki ti ga prinese

ime, določeno pozornost, zanimanje zate..., po prvih objavah pa se stvar obrne: uveljavljati se moraš sam, to pa je lažje, če nimaš „prednika“. Če ga pa imaš, si moraš utreti pot kot avtor in še pot ob strani nekoga drugega. Vendar z očetom nisva prva – v Sloveniji je več takih primerov, omenim naj samo Kocbeka in njegovega sina.

V bistvu gremo vsak svojo pot in za moje ustvarjanje ni pomembno, koliko knjig napiše Florijan, koliko plošč izda Gabriel, nekaj drugega pa so družinske vezi. Seveda spremljam, kaj delajo, berem, poslušam...

Kako si začela s pisanjem?
Pravzaprav ne vem. Ni bilo posebnih spodbud. Meni se je zdelo to povsem normalno – nisem razmišljala o tem...

Tvoj oče piše prozo, ti pa objavljaš liriko. Si se poskušala tudi že v prozi?

Nekako pred sedmimi leti sem začela s prozo v nemščini, od tedaj pa je nisem več pisala. Za to tudi ne čutim nikakršne potrebe, vsaj tačas ne, ni pa rečeno, da se z njo ne bom še kdaj poskusila. Moja zvrst je lirika. Ne nazadnje tudi zato, ker me moti vsako odvečno besedovanje. Gradim na besedi, leži mi namigovanje – zato se ne morem spustiti v prozo.

Zakaj si takrat pisala v nemščini?

To je povsem normalno; če znaš oba jezika, te tudi mika ustvarjati v obeh. Nemški jezik je del moje kulture, je tudi del mene. Zato je razumljivo, da sem poskušala pisati tudi v nemščini. Vendar je zame pomembno, da se odločim za en jezik in v njem iščem svoj izraz in svojo pot.

Načrtuješ že kako novo knjigo?

Mislím, da se bom zdaj počasi spravila k temu.

Od pisanja ni mogoče živeti

Si lahko predstavljaš, da bi živela od pisanja?

Za slovensko koroško avtorico je ta možnost silno majhna, in še posebej, če piše liriko. V Sloveniji je lažje: če imaš status svobodnega umetnika, ti država krije – vsaj doslej je bilo tako – stroške zavarovanja, kar pa zaslužiš, je tvoje brez obdavčenja.

Pod takšnimi pogoji bi od tega lahko živela. Morala bi se pač preseliti v Slovenijo. Vendar pa se ne bi hotela podati v takšno situacijo, da bi bila prisiljena veliko producirati, ker to vpliva na kvaliteto. Jaz pišem malo in počasi. Pišem, ker mi je v veselje, ker pri tem uživam. Pisanje pa mi je hkrati tudi težko delo – kot pač obrtniško delo.

V katerih pogojih najlažje pišeš, kdaj si najbolj kreativna?

Če nisem na Koroškem... Kot kakšna nosečnica: dalj časa nosim v sebi, potem pa nenadoma pride do izbruha. Pozitivno vpliva name, če sem v Sloveniji; slovensko jezikovno okolje mi pomaga.

Kateri izmed sodobnikov te najbolj zanima? Katere avtorje rada bereš?

– Težko je reči, nestalna sem in zanimajo me različne stvari. Trenutno me najbolj navdušuje češkoslovaški lirik Jan Skacal. Intenzivno spremljam razne lirike v Sloveniji, v nemščini pa pravzaprav v glavnem berem prozo. Izmed koroških avtorjev me zanima Josef Winkler in Gerd Jonke, v zadnjih mesecih pa sem prav z navdušenjem brala Korošico Lilian Faschinger, ki živi v Gradcu.

Kakšen je Tvoj odnos do koroških Slovencev?

Kar se tiče pisanja, zelo rezerviran... Niso mi v pomoč. Motijo me določeni mehanizmi, na primer, da ne podpirajo nobenega od avtorjev, hkrati pa jih, ko jih potrebujejo, (prestižno) obešajo na svoje zastave. Zdaj govorim o slovenskih predstavnikih. Nekako imam vtis, da s tem kot avtor postajaš narodno blago, čeprav tvojega pisanja v bistvu sploh ne poznajo. Žalosti me, da se pri nas doslej ni mogla izoblikovati neka bralna kultura – čeprav je dovolj avtorjev.

Kakšen je tvoj osebni odnos do slovenskih političnih struktur?

Do njih nimam odnosa, zanimajo me toliko kot druge politične stranke. Kaj me z njimi povezuje? Vsi živimo na Koroškem, smo Slovenci... vendar si ljudi ne iščem po tem, ali so Slovenci... Slovenske funkcionarje ocenjujem bolj negativno, ker imam vtis, da svojega dela ne opravljajo dobro. Dostikrat zahajajo v osebno obračunavanje in pri tem zgublajo cilj. Asimilacija pa tako napreduje, da se zgrozim. Če bo šlo tako naprej, bom – ko bom stara 70 let – brez bralcev.

Avtorji nismo glasniki manjšinske problematike

Problematičen se mi zdi tudi odnos, ki ga ima slovenska javnost do svojih avtorjev. Od njih še vedno pričakujemo, da so glasniki manjšinske problematike. Jaz pa nisem medij – in tudi ne bom – za kakršnokoli manjšinsko potrebo. To ni moja stvar. Če pa to povem, so razočarani. Vendar pa od svojih avtorjev res ne morejo zahtevati, da bodo 40 let zganjali manjšinsko problematiko.

Mladi ustvarjamo

Oglašamo se vam iz Mladinskega doma Slovenskega šolskega društva in sicer sami „fejst“ fantje – Peter Traun, Adrijan Kežar, Silvo Marko in Marjan Kumer. Vsi smo člani filmskega krožka, ki v našem domu deluje že sedmo leto.

Kot uspešni filmski ustvarjalci že ves ta čas sodelujemo na vsakoletnih srečanjih mladih filmskih ustvarjalcev v različnih krajih Slovenije. Udeležili smo se tudi že zveznega tekmovanja, nekateri naši najboljši filmi pa so nas predstavljali tudi na Poljskem in v Italiji.

Mi štirje se s filmsko umetnostjo ukvarjamo šele prvo leto. Posneli smo pet filmov in se tudi letos udeležili 26. srečanja mladih filmskih ustvarjalcev na Ptuj.

Med najboljše filme sta se uvrstila Marjanov film „Herkul proti pošasti“ in Adrijanov film „Vojna na luni“. In kaj je o naših filmih rekla žirija? Vam bomo kar citirali:

„V Celovcu še vedno uspešno deluje filmski krožek v Mladinskem domu SŠD. Vseh pet filmov, ki smo jih videli, je zelo skrbno zasnovanih, posnetih, zmontiranih in odvočenih. Iz vseh je razvidna pridnost otrok, ki sodelujejo v krožku...“

Danes so celovški filmi lahko vzor drugim slovenskim pionirskim filmarjem, ki so v žanru animiranih filmov opustili ustvarjalno disciplino, ki jo ta žanr zahteva. Herkul proti pošasti kombinira plastelin, lego kocke in lutkoigračo. Za zvočno kuliso služi preprosta „domača“ sinhronizacija z raznimi vzkliki in klici, ki je čisto dovolj za razumevanje filma.“

Zelo dobro je bil ocenjen tudi Adrijanov film Vojna na Luni.

Če ste pazljivo prebrali te naše vrstice, ste gotovo zvedeli veliko novega in lepega. To smo vam hoteli tudi povedati. Ko bo spet kaj novega, se vam bomo spet oglašili.

Prijateljsko vas pozdravljamo – mladi filmski ustvarjalci!

Uredništvo Slovenskega vestnika z veseljem objavlja dopis naših mladih filmskih ustvarjalcev Adrijana, Petra, Silva in Marjana (vsi člani filmskega krožka Mladinskega doma) in jim čestita k njihovemu uspehu.

Hkrati bi vas radi spodbudili, da tudi v bodoče preko našega lista opozarjate slovensko javnost nase in pišete o vašem ustvarjanju, tako da bomo lahko skupaj z našimi bralci spremljali „naše mlade umetnike“.

Seveda pa bi nas tudi veselilo, če bi se nam oglasile tudi druge kreativne mladinske skupine, ki se ukvarjajo bodisi s kulturnimi, športnimi, zbirateljskimi ali drugimi dejavnostmi. Kar „korajžno“ dopisujete, saj „vaja dela mojstra“!

Pričakujemo torej vaše dopise in vas prav pristrčno pozdravljamo. Uredništvo

Krško-Arbeitskreis konstituiert

Der Kärntner Landtag hat in seiner Sitzung am 17. Mai 1990 mit einem Beschluß die Landesregierung beauftragt, „zwecks intensiver Weiterarbeit gegen die Atomgefahr des AKW Krško“ einen Arbeitskreis einzurichten, in dem Vertreter der im Kärntner Landtag vertretenen Parteien und der „Kärntner Initiative Alpen-Adria frei von Atomanlagen“ vertreten sind und diesem die notwendige Unterstützung zukommen zu lassen.

Der Arbeitskreis hat sich am Donnerstag, dem 28. Juni 1990, konstituiert, wobei auch beschlossen wurde, Ende November in Eisenkappel/Železna Kapla eine größere Tagung mit Experten aus Wissenschaft und Energiewirtschaft sowie nach Möglichkeit mit politisch Verantwortlichen aus Kärnten wie auch aus Slowenien und Kroatien durchzuführen.

Dabei soll versucht werden, namhafte Vertreter aus Slowenien wie auch aus Kroatien als Referenten für diese Tagung zu gewinnen. Die Zielsetzung dieser Tagung soll darin bestehen, daß die gute Zusammenarbeit zwischen den Regionen nicht nur auf universitärer Ebene und auf energiewirtschaftlicher Ebene, sondern auch auf Ebene der Verwaltung und auf politischer Ebene im Interesse einer engen Kooperation zur Ermöglichung des Ausstieges aus der Atomenergie fortgesetzt wird.

Parlamentsdelegation Sloweniens im österreichischen Parlament

Der österreichische Nationalratspräsident Rudolf Pöder begrüßte in der Vorwoche eine Delegation des Parlaments Sloweniens und leitete gemeinsam mit dem Zweiten Präsidenten Frau Dr. Marga Hubinek, eine Aussprache mit Abgeordneten der vier Fraktionen.

Nach Erläuterungen zur Arbeitsweise und zur Zusammensetzung der Versammlung der Republik Slowenien erinnerte Präsident Dr. France Bučar daran, daß die Re-

HEUTE IM

SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

Zweisprachige VS: heuer nicht?

In einem Informationsgespräch mit Vertretern des Elternkreises zweisprachige Schule (siehe Foto) sagte Bürgermeister Guggenberger, daß es im Herbst zu keiner öffentlichen zweisprachigen Volksschule in Klagenfurt kommen werde, da es „von oben keine gesetzliche Regelung gibt“. Dr. Glantschnig vom Verfassungsdienst des Landes meinte außerdem, daß selbst nach Beschluß des Ausführungsgesetzes erst zu prüfen sein werde, ob in Klagenfurt über-

haupt ein Bedarf gegeben sei. Interessant, daß andererseits die Vertreter der Stadt sagten, daß die Räumlichkeiten kein Problem wären, ja selbst ein Schulversuch – als Überbrückung für das kommende Schuljahr – noch möglich wäre. Doch initiativ will man dafür scheinbar nicht werden...

Die Elterninitiative will jedenfalls noch beim Land urgieren und im Falle, daß auch das Land die Errichtung ablehnt, gesetzliche Schritte prüfen.

Cvetka Lipuš erhielt Kunstpreis

Vergangenen Samstag wurden im Europahaus in Klagenfurt/Celovec die Kunstpreise des Clubs Carinthia für Literatur und Malerei verliehen. Von den 60 eingesandten Arbeiten wurden

von der Jury einstimmig zwei junge Autorinnen mit Förderungspreisen zu jeweils 25.000 Schillingen bedacht: Eva Lang, Jahrgang 1964, Univ.-Ass. am Institut für Kirchenrecht der juristischen Fakultät in Wien, bekam den Literaturpreis für ihre Erzählung „Die arme Hautla“, die Kärntner Slowenin und Studentin Cvetka Lipuš aus Miklavžhof/Miklavčevo wurde für den Lyrik-Zyklus „Morje – Das Meer“ ausgezeichnet.

„Professor“ für Ernst Gayer

Im Festsaal des Bundesministeriums für Unterricht, Kunst und Sport in Wien wurde vergangene Woche dem Redakteur der Kärntner Kulturzeitschrift „Die Brücke“, Ernst Gayer, auf Vorschlag des Hermagoras-Verlags der Berufstitel Professor verliehen. In der Begründung des

Beitrag zum Nach- und Umdenken: Freilichtaufführung „Požganica“

Gemeinsam mit den Kulturvereinen der Kärntner Regionen in Österreich und Slowenien bereitet der Slowenische Kulturverband heuer die Freilichtaufführung „Požganica“ (Die Brandalm) nach einem Roman von Prežihov Voranc vor. Die Proben sind bereits voll angelaufen, wobei DarstellerInnen der Kulturvereine „Danica“ Šentprimoz/St. Primus, Radiše/Radsberg, „Zarja“ Železna Kapla/Eisenkappel, „Srce“ Dobrla vas/Eberndorf, „Vinko Poljanec“ Škocjan/St. Kanzian, „Edinost“ Pliberk/Bleiburg, Šentjanž v Rožu/St. Johann i. R., Kooperative Longo Mai, die Blaskapelle aus Šmihel/St. Michael, Chor „Štanjelski pavri“ aus Štanjel und eine Theatergruppe aus Slovenj Gradec mitwirken. Die Premiere wird am 20. Juli um 20.30 Uhr in Unternar-rach/Spodnje Vinare im Jauntal stattfinden. Weitere Aufführungen folgen am 21., 22., 27., und 28. Juli.

Der Slowenische Kulturverband/Slovenska prosvetna zveza hat sich vorgenommen, dieses Stück als Beitrag zur 70. Wiederkehr der Volksabstimmung zu realisieren. Es soll dies ein Beitrag sein, der zum Überlegen, Nachdenken und Umdenken anregen soll – und zwar beide betroffenen Volksgruppen. Das Theaterstück ist so konzipiert, daß es auch von deutschsprachigen Interessenten besucht werden kann.

Anläßlich dieser Auffüh-

rung hat sich der Drava-Verlag dazu entschlossen, das Buch „Die Brandalm“ von Prežihov Voranc zum vergünstigsten Preis von 150 Schilling (statt 232 S) in der Buchhandlung „Naša knjiga“ in Klagenfurt/Celovec zu verkaufen.

SPÖ signalisiert Öffnung gegenüber Kärntner Slowenen

Im Rahmen einer Pressekonferenz in Klagenfurt/Celovec signalisierte SPÖ-Landespartei-vorsitzender LHStv. Dr. Peter Ambrozy erneut die Bereitschaft der Kärntner SPÖ, sich gegenüber der slowenischen Volksgruppe in Kärnten öffnen zu wollen. Wie der „Slovenski vestnik“ bereits berichtete, hatten Präsidium und Landespartei-vorstand der Kärntner SPÖ am Montag der Vorwoche den einhelligen Beschluß gefaßt, für Kärntner Slowenen, die Mitglieder der SPÖ sind, eine innerparteiliche Plattform in Form einer „Arbeitsgemeinschaft der Slowenen in der SPÖ“ einzurichten zu wollen, um damit der Volksgruppe eine Möglichkeit der Artikulation der Anliegen der slowenischen Volksgruppe und der Mitsprache zu bieten.

In der Pressekonferenz, an der neben Ambrozy auch der Minderheitensprecher der Kärntner SPÖ im Landtag, Mag. Peter Kaiser, sowie seitens der Initiativgruppe „Arbeitsgemeinschaft Volksgruppen – sozialdemokratischer Slowenen“ Tomaž Ogris und Franc Walter den Journalisten Rede und Antwort standen, wurde betont, daß die Initiativgruppe in Zusammenarbeit mit den Parteigremien in den nächsten acht Monaten bis zum Parteitag Kärntner SPÖ die notwendigen Vorarbeiten hinsichtlich des künftigen Status der Arbeitsgemeinschaft innerhalb der Partei erledigen und die wichtigsten inhaltlichen Positionen und Ziele, die zum Teil von der Gruppe bereits den Parteigremien in Form eines Grundsatzpapiers zur Kenntnis gebracht wurden, erarbeiten solle.

Vom der Initiativgruppe selbst wird es nun abhängen, ob sie sich in den acht Monaten bis zum Parteitag allein den anstehenden organisatorischen und statutarischen oder auch bereits aktuellen Volksgruppenfragen-Fragen stellen wird, oder auch bereits zur Nationalratswahl 1990 und Gemeinderatswahl 1991 konkrete Positionen beziehen wird.

Elan Fürnitz/Brnca: Wieder Trend zu schwarzen Zahlen

Der finanziell ins Schlittern geratene jugoslawische Sportartikelhersteller Elan will mit Hilfe westlichen Kapitals wieder in die richtige Spur kommen. Verhandlungen über die Hereinnahme finanzkräftiger Partner sollen noch in diesem Monat abgeschlossen werden.

Auch für die österreichische Elan-Tochter in Fürnitz/Brnca hat sich die Situation inzwischen entspannt. Der fast drohende Gang zum Konkursgericht konnte durch ein Gespräch mit den Gläubigern Länderbank, Zentralsparkasse und dem Verband slowenischer Genossenschaften abgewendet werden, wie Geschäftsführer Villi Moschitz gegenüber

dem Slovenski vestnik bestätigte.

Die Elan Sportartikelherstellungsgesellschaft mbH, die in Fürnitz/Brnca rund 130 Mitarbeiter beschäftigt, legte einen ausführlichen Liquiditätsplan vor, aufgrund dessen die Länderbank dem Unternehmen in den nächsten Monaten über den bisherigen Kreditrahmen hinaus finanziell unter die Arme greifen wird.

Elan Österreich will heuer bei einem positiven Cash Flow von 7 bis 10 Millionen S wieder schwarze Zahlen schreiben. Mit Ausnahme des vergangenen Jahres hatte Elan bisher immer einen positiven Cash Flow erwirt-

schafft. 1989 war das erste Verlustjahr seit 1983 gewesen.

Die Größenordnung des Minus bezifferte Moschitz mit sechs bis zehn Millionen S. Im laufenden Geschäftsjahr soll der Ertrag zwischen einer halben Million und 1 Millionen S liegen.

Die Gesellschaft setzt insgesamt jährlich rund 305 Millionen S auf die Produktion. In Fürnitz werden Alpinski des unteren Preissegmentes gefertigt. Im vergangenen Jahr wurden rund 190.000 Paar Ski produziert. Tatsächlich verkauft wurden 240.000. Die Lagerbestände sind allerdings nach wie vor groß, hieß es bei Elan. Der Auftragsbestand im laufen-

den Geschäftsjahr reicht bis November.

In die übliche Lage geraten war der Betrieb durch die Situation der Muttergesellschaft in Begunje, die nicht nur Ski fertigt, sondern auch Boote, Ausrüstungen für Turnhallen und Segelflugzeuge aus Kunststoff baut. Die Verbindlichkeiten des jugoslawischen Großunternehmens mit rund 1000 Mitarbeitern und einem Umsatz von etwa 1,75 Milliarden S werden auf 2,1 Milliarden geschätzt.

Derzeit leitet einer der Geschäftsführer des Elan-Werkes in Fürnitz, Vinko Bogotaj, als „Krisenmanager“ die Geschicke im jugoslawischen Stammwerk.

Piše Jože Rovšek

Prav v tem času, ko na Slovenskem z veliko vago merijo partizanstvo in domobranstvo, ko bi hoteli nekateri narodnoosvobodilno borbo degradirati na zgolj državljansko vojno in ko iščejo, kdo je bil Kajm in kdo Abel, so v soteski Pasice, nedaleč od Cerknega na Primorskem ponovno odprli legendarno partizansko bolnišnico Franjo-trajen spomenik partizanskega zdravstva, humanosti in po novem tudi solidarnosti. Pri njej so stvari popolnoma jasne in nihče ji ne more očitati ideologizacije in boljše vizma, saj je šlo tu za reševanje življenj borcev, ki v tistem času niso imeli mesta v javnih zdravstvenih ustanovah okupirane domovine. Te so bile na voljo le sovražnim vojakom in njihovim domačim sodelavcem.

Bolnica Franja trajen spomenik humanosti in solidarnosti

Bolnica Franja, poimenošana po partizanski zdravnici Franji Bojc-Bidovec, ki je bila njena upravna od januarja do julija 1944 in potem še od oktobra do konca vojne, je bila ustanovljena v decembru 1943. leta po kapitulaciji Italije, ko so tudi ta del severne Primorske zasedle nemške okupacijske sile. Na začetku so partizani in terenski aktivisti zgradili le eno barako, kamor so skrili prvih sedem ranjencev. V januarju 1944 je bolnica sprejela novih 12 ranjencev po bojih v Cerknem. V marcu so dogradili še dve baraki s sedemdesetimi posteljami.

Kljub strogi tajnosti in vsem potrebnim varnostnim ukrepom jo je 24. aprila napadla nemška patrolja, zato se je vodstvo odločilo za evakuacijo. 28 nepremičnih ranjencev so borci prenesli v dve improvizirani bolnišnici v Davčo severno od Cerknega. Od tam so jih zaradi nevarnosti izdajstva preselili na Jelovico. Kljub temu pa so ugotovi-

lili, da je za ranjence še najbolj varno mesto v soteski Pasice, zato so se v juniju ponovno vrnili vanjo in bolnišnica je v njej delovala vse do 5. maja 1945, ko so iz nje prepeljali zadnjih 98 ranjencev v Gorico.

V bolnišnico Franja so v tistem razdobju sprejeli 523 ranjencev, pod njeno upravo pa je spadalo še osem manjših oddelkov, ki pa danes niso več ohranjeni. Med zdravljenjem je umrlo 60 borcev, kar znese 11 odstotkov. Zdravniki so opravljali zelo težke operacije predvsem po prestrelnih ranah. Bolnico so sprva oskrbovale cerkljanske žene, gospodarska komisija odbora osvobodilne fronte v Cerknem, pozneje, ko se je razširila, pa je skrb zanj prevzel sanitetni ekonomat IX. korpusa.

Delovanje bolnišnice je potekalo v strogi tajnosti. Zanj ni vedel praktično nihče. Kljub nedostopnosti terena so bolničarji ranjence prevzemali na javkah. Tam je

zdravnik določil, v kateri oddelek bo poslan, v bolnišnico Franjo so namreč sprejemali le najtežje ranjene, negibljive ranjence. Po določitvi so ranjencu zavezali oči, ga položili na nosila in ga nato parkrat obrnili v krogu, da je zgubil orientacijo, in ga nato po toku Pasice odnesli v sotesko. Prav tako tajen je bil tudi odpust ozdravelega ranjenca.

Po vojni so bolnišnico uredili kot spomenik ter zgradili ustrežnejšo pot za obiskovalce. Do januarja preteklega leta jo je obiskalo že preko milijon ljudi. Tedaj pa jo je zemeljski plaz zasul in jo dobesedno zmllel. Rešila pa jo je široka solidarnostna akcija prebivalcev Slovenije, borbovske organizacije VZPI-ANPI iz Italije (ker so se v njej zdravili tudi italijanski protifašisti) ter zamejskih Slovencev iz Italije in Avstrije. Gradbene ekipe so odstranile kamnite gmote in na novo uredile barake z vso potrebno dokumentacijo ter originalnimi pripomočki.

Pred tremi tedni, ko so bolnišnico ponovno odprli, se je zbralo veliko število udeležencev z vseh koncev slovenskega in zamejskega prostora. Spregovoril jim je član predsedstva Slovenije, akademik Ciril Zlobec, ki se je med drugim dotaknil tudi aktualnih dogodkov okrog sprave na Slovenskem in izrekel tole misel: „Sprava ne sme biti povod za nova razhajanja. Pomeniti mora iskanje poti v ustvarjanju novih možnosti za življenje ob dolžni pieteti do vseh mrtvih in padlih in v skrbi za žive. Davek slovenskega naroda v času druge svetovne vojne je bil izjemno velik, prevelik za naše biološke, duhovne in gospodarske moči. Če ga bomo obremenjevali s kolektivno krivdo, se bomo samomorilsko uničevali.“

Če bo po 45 letih ta misel vodila obiskovalce prenovljene Franje, bo bolnica - spomenik tudi v sedanjem času opravljala svojo humano in solidarnostno vizijo za slovenski narod!

Srečanje slovenskih planincev v Italiji

Koroški slovenski planinci smo se 10. junija v zelo lepem številu (poln avtobus) udeležili 19. srečanja slovenskih planincev na Vrhu v občini Sovodnje pri Gorici v Italiji. Organizator tega srečanja je bilo tokrat Slovensko planinsko društvo Gorica. Ta srečanja izmenoma prirejajo planinska društva Celovec, Čedad, Gorica in Trst skupaj s PD Jesenice, pobudnikom tovrstnih prireditelj.

Goriški planinci so nas ob tej priložnosti popeljali na izlet na hrib, imenovan Vrh sv. Mihaela, kjer smo si ogledali tamkajšnji muzej in podzemne utrdbe iz prve svetovne vojne. Po povratku je bilo v vasi Vrh družabno srečanje z govori, godbo in plesom. Naš novi predsednik društva Hanzi Lesjak je imel tokrat svoj prvi javni nastop, ko je pozdravil zbrano množico planincev in prirediteljem čestital za uspešno organizacijo. Srečanja se je udeležil tudi predsednik Planinske zveze Slovenije Andrej Brvar.

Zvon prijateljstva

Okrog 50 naših planincev je v nedeljo, 24. junija obiskalo planino Duplje, kjer se stoji mogočen planinski Dom pri Krnskem jezeru. Povod za ta množičen izlet v letošnjem letu, ko obhajamo 90-letnico našega društva, je bila slavnostna predaja „zvona prijateljstva“. Ta se bo oglašal iz Doma pri Krnskem jezeru, ki je v lasti PD Nova Gorica, tako da bo odslej v varstvu primorskih planincev in Triglavskega narodnega parka.

Zvon bo tako vabil in bodril ljudi k medsebojnemu spoštovanju, da se ustvari pravičen svet, poln medsebojnega razumevanja in zadovoljstva. Naš predsednik Hanzi Lesjak je v tem smislu orisal njegovo vlogo in zato požel buren aplavz. Našemu jubilejnemu društvu so se zahvalili in mu čestitali za PD Nova Gorica Rajko Slokar in Nada Pisk ter zastopnik TNP Jože Mihelič.

Naj še zapišemo, da je bil idejni pobudnik, tokrat druge, podelitve zvona - prva je bila južnim Tirolcem v Italiji - naš prijatelj Herbert Guttenbrunner.

Priznanje

Pred nedavnim je Planinsko društvo Maribor-Matica našemu častnemu predsedniku Lubu Urbajsu podelilo naslov njegovega častnega člana. Čestitamo! Š. L.

Bolnico B1 v soteski rečice Pasice je večji čas njenega delovanja vodila dr. Franja Bojc-Bidovec (slika zgoraj).

V sicer zelo skromni operacijski sobi so zdravniki partizanske bolnišnice opravljali tudi najtežje kirurške posege, predvsem operacije po prestrelnih ranah (levo).

Srečanje študentov slavistike

CELOVEC. – Zastopstvo študentov slavistike na celovški univerzi je pretekli vikend pripravilo srečanje, katerega so se poleg celovških študentov udeležili tudi gostje iz Ljubljane in Trsta. V programu, ki so ga pripravili študentje na čelu z Veroniko Pietzko, je bila ekskurzija v Drabosnjakov muzej na Kostanje z ogledom Pasijona, obisk cerkve na Dholci, kjer so ohranjeni slovenski kronostih iz osemnajstega stoletja, ogled muzejev v Brežah in v Globasnici ter družabna zabava ob peki na žaru (sli-

ka). Pred zabavo jim je predaval znani rusist dr. Ivan Verč iz Trsta. Govoril je o Slovencih na Tržaškem, vendar v zelo človeškem, skoraj bi lahko rekli filozofskem oziru. Biti Slovenec v zamejstvu ali kjerkoli po svetu pomeni po njegovem zelo osebno doživljanje nekega kulturnega prostora. Tako je na primer zanj italijanska mafija realen problem, za nas Korošce in Slovence v matici pa ne. Študenti pa so se nato lahko ob jedi in pijači menili o svojih lastnih vtisih in nazorih.

Iz naših občin

Ena izmed tem, s katerimi se ukvarjajo južnokoroške občine, je vprašanje, za kaj bodo porabile denar iz tako imenovanega „plebiscitnega daru“. Poleg tega postaja tudi jasno, da koroški politiki svojih naglih in velikih obljub posameznim občinam ne bodo izpolnili. Tako morajo občine zdaj ukrepati pač po svoje.

Občini **Dobrla vas** so obljubili 15 milijonov šilingov za obnovo samostana. Toda za enkrat je prejela le 2,452 milijona šilingov, ki jih bo uporabila predvsem za otroški vrtec, manjši del pa je občinski odbor namenil gasilskemu domu v Kazazah. V tej zvezi je treba poudariti, da je odbornik EL Tine Wastl za ta predlog sicer glasoval, dodal pa je, da bi se morala občina hkrati obvezati tudi za to, da v smislu enakopravnosti vseh občanov v vrtcu poskrbi tudi za dvojezično skupino.

Nasploh pa je vprašanje uporabe tega denarja skoraj v vseh občinah povezano tudi z razpravo o tem, kako bi ga uporabili kar najbolj v korist vsem občanom. V **Bilčovsu** je EL kritizirala, da dodeljenih 660.000 šilingov ne bodo uporabili za potrebne storitve v otroškem vrtcu, s čimer bi – kot se je izrazila odbornica Ingrid Zablatnik – „služili ohranjanju domačega izročila in krepitevi dveh kultur“. Toda občinski svet je sklenil sredstva iz „plebiscitnega daru“ porazdeliti na več pro-

jektov: kupili bodo zemljišče za občinska stanovanja, podprli domača društva s 40.000 šilingi, razširili pešpot od Podgrada do gostišča Koren,...

V **Bekštanju**, kjer je socialistična frakcija sama sklenila zvišati prispevek za obnovo kulturnega doma v Ločah – župan je poročal, da so se stroški povečali za 40 odstotkov –, so sklenili, da bodo „plebiscitno darilo“ v višini 1,2 milijona šilingov v celoti namenili za ta projekt.

O uporabi teh sredstev je bila zanimiva razprava tudi v **Žitari vasi**, kjer bodo prejeli okrog 500.000 šilingov. Odborniki EL so predlagali, da bi ta denar porabili za nadaljnja dela ob Ženeškem jezeru, toda ostali mandatarji so bili za to, da denar investirajo v obnovo občinskega urada. To so občinski odborniki tudi soglasno sprejeli, hkrati pa so se domenili, da z razvojem turistične ponudbe za domačine in tujce ob jezeru ne bodo odlašali.

„Plebiscitni dar“ pa so obravnavali tudi v **Kotmari vasi**, ki je dobila delež v višini 1,1 milijona šilingov. Socialisti so predlagali, da bi se denar razdelil takole: 700.000 šilingov za občinske poti, 200.000 za osnovni kapital za športne naprave, 50.000 za cerkev v Šentkandolfu, 50.000 za nego bolnikov na domu. ÖVP je predlagala porabo milijona za občinske poti, 50.000 pa za šentkan-

VIVA: Zdraviti in ne kaznovati

CELOVEC. – V četrtek, 28. junija je bila v Celovcu, Lidmannskygasse 20H, slavnostna otvoritev posvetovalnice za narkomane oz. za vse tiste, ki imajo probleme z drogami.

Posvetovalnica se imenuje Viva, z imenom pa hoče podčrtati, da gre pri tem za življenje.

„Posvetovalnica je prostorsko ločena od zdravstvenega urada“, je dejal celovški referent za socialna vprašanja, mestni svetnik dr. Friedrich König, „vzdušje pa je prijazno in domače, tako da se vsak lahko počuti dobro.“

Trenutno si delo v posvetovalnici delijo tri ženske, možne pa so posamične in skupinske terapije, povrh tega pa še kreativno udejstvovanje (risanje, lončarjenje ipd.).

Posvetovalnica je odprta ob ponedeljkih in sredo od 10. do 13. in 16. do 19. ure, ob torkih in petih od 10. do 13. ure, ob četrkih pa od 11. do 14. ure. Prizadeti se lahko dogovorijo za termin po telefonu (0463 / 537819).

Človek je, kar je

Še danes in jutri imate možnost, da obiščete prireditev v okviru cikla „Človek je, kar je“, ki ga v Beljaku prireja Avstrijska informacijska služba za razvojno politiko.

dolfsko cerkev. Temu predlogu sta se pridružili tudi EL in FP. Na željo socialistov so sejo prekinili, nato je SPÖ predlagala, da naj bi 200.000 šilingov namenili za športne naprave, toda ta namemba naj bi bila omejena do konca oktobra. Če do takrat tega denarja ne bi namensko uporabili (npr. nakup zemljišča za teniško igrišče), bi denar porabili za ceste. Nato je SPÖ svoj spremenjeni predlog sklenila s svojo večino. Občinski odbor pa je tudi z večino sklenil, da se bo občina udeležila deželne plebiscitne proslave.

Železni Kapli je dodeljen poldrugi milijon. V občinskem svetu so sklenili, da bodo denar v celoti porabili za izgradnjo vodovoda do Lesnikovega polja. V tej razpravi odbornik EL Smrtnik ni uspel, ko je zahteval, da s tem denarjem uredijo dvojezične napise na poslopju občine in šole ter kažipote. Občinski svet pa se bo na naslednji seji ukvarjal z zanimivo zahtevo: EL je namreč vložila predlog, da se občina desetooktobrskih proslav ne udeleži.

V **Škofičah** o plebiscitnih sredstvih še niso razpravljali, rečeno pa je bilo, da ima občina iz lanskega leta presežek treh milijonov šilingov. Odbornik EL Herman Jäger je že opozoril na nujo, da bi s tem denarjem lahko popravili občinske ceste, ki so v zelo slabem stanju, hkrati pa je tudi zahteval, da uredijo razsvetlavo ceste proti dvojezičnemu otroškemu vrtcu.

Prežihov Voranc

Lovro Kuhar – Prežihov Voranc se je rodil leta 1893 v Kotljah, umrl pa l. 1950 v Mariboru. Prvo knjigo Povesti iz dobe iskanja je izdal leta 1925, potem pa so sledile roman Požganica (1939), Samorastniki (1940), Doberdob (1940), Jamnica (1940). Od Kotelj do Belih vod (1945), Borba na tujih tleh (1946), Naši mejniki (1946) in Solzice (1949).

Prežihova dela so bila prevedena v razne jezike, roman Požganica sta v nemščino prevedla Peter Wieser in Anton Svetina. Knjiga (Die Brandalm) je naprodaj v knjigarni „Naša knjiga“, po znižani ceni – 150 šil.

Prežihova Požganica gledališka predstava

Slovenska prosvetna zveza je marca letos predstavila dramatisacijo Prežihovega romana Požganica. Tedaj se je v kulturnem domu Danica v Šentprimožu zbralo precej ljudi, ki se zanimajo za odrsko dejavnost. Z veliko pozornostjo so prisluhnili režiserju Petru Militarovu in Vladimirju Kocjančiču, ki je dramatisiral ta monumentalni Prežihov zgodovinski roman. Tedaj so bili vtisi navzočih deljeni. O tem, da je dramatisacija odlična, ni bilo dvoma in tudi o tem ne, da bi delo uprizorili na prostem. Pomisleki so se pojavili šele potem, ko je režiser Peter Militarov povedal, da uprizoritev tega dela zahteva sodelovanje najmanj sto ljudi. Tedaj je postalo vprašljivo, ali bi to zmogli.

Sledilo je še več sestankov, sej odbora SPZ, na katerih so končno sklenili, da bo SPZ skupaj s krajevnimi društvi le uredničila ta gledališki projekt, ki bo po obsegu presegal vse dosedanje gledališke predstave, ki smo jih v zadnjih letih videli na prostem. Predstava bo v Spodnjih

Vinarah, kjer je SPZ z velikim uspehom uprizorila že Samorastnike in Veliko puntarijo.

V zadnjih mesecih so potekale organizacijske priprave, zdaj pa naše igralko in igralce že nekaj tednov pridno vadijo. Toda to niso običajne vaje, na katerih bi bili hkrati na enem mestu prisotni vsi igralci in igralke. To zaradi obsežnosti postavitvenega koncepta Požganice ni mogoče, pa tudi zaradi tega ne, ker v predstavi sodelujejo igralci iz Roža, Gur, Podjune in celo iz koroškega dela v Sloveniji.

Vaje potekajo deljeno in izmenoma enkrat v enem, drugič v drugem kraju.

Minuli četrtek so imeli vaje v kulturnem domu Danica v Šentprimožu. Naš urednik je vaji prisostvoval in z velikim zanimanjem sledil njenemu poteku. Čeprav seznanjen z vsebino Prežihovega romana Požganica, mu vaja, ki je bila pač samo fragment celote, ni mogla nuditi celovite slike o predstavi. Režiser Peter Militarov jo sestavlja kot mozaik, ki bo dobil svojo

Poleg izkušenih igralcev kot sta na naši sliki Nužej Wieser (zgoraj) in Franci Polcer (desno), pri Požganici sodelujejo tudi otroci (v sredini), ki vestno sledijo navodilom režiserja.

anica kmalu kot ava na prostem

končno podobo šele na generalkah, ki bodo potekale na kraju prizorišča, na prostem v Spodnjih Vinarah.

Vtis, ki ga v tem času lahko posredujemo našim bralcem, pa je, da se nam obeta velik gledališki dogodek. V Šentprimožu so vadili masovne prizore, v katere je vključenih največ sodelujočih, otroci, ženske, moški vseh starosti. Režiser skupino dobro vpečuje v njeno gibanje, ji podrobno razlaga naloge in smisel njihove prisotnosti v dogajanju, ki je prav tako pomemben kot vloge posameznikov. Peter Militarov gibanje ustavi, ga skupno ponovijo, razlaga in razlaga. Vse to počne z veliko energije in potrežljivosti.

Igralci so tokrat prišli z Radiš, Pliberka in Slovenj Gradca, največ pa jih je bilo seveda iz Šentprimoža in okolice. Med njimi je mnogo mladine. Človek takoj opazi, da ima mladež na skrbi Justa Sadnikar, ki tudi sama igra in je režiserju v veliko oporo, ko gre za organizacijska vprašanja. Takih pomočnikov je kajpada več. V vsakem kraju,

od koder prihajajo igralci, nekdo skrbi, da vse poteka po predvidenem načrtu. Nužej Wieser, Franci Polcer, oba izkušena igralca, med vajami nimata mnogo časa za pogovor, le mimogrede izjavita, da nad celoto še nimata pregleda in še ne vesta, kako bo, vendar sta oba prepričana, da stvar teče po pravem tiru. Wieser je zatrdil, da bodo to, kar so prevzeli Radišani, izpeljali, tako bo tudi v Šentprimožu, Šentjanžu, Pliberku, skratka povsod, kjer so se odločili za sodelovanje. Vsi pravijo, da stvar ni enostavna, a nikogar ni med njimi, ki bi podvomil ali celo pomislil na kakšen zaplet pri realizaciji projekta. Vsi zaupajo svojemu režiserju in se skupaj z njim veselijo dneva, ko bo na travniku v Spodnjih Vinarah stekla generalka in nekaj dni za tem premiera Prežihove Požganice.

Vsi se namreč zavedajo, da so prevzeli veliko odgovornost, da je pred njimi še mnogo dela, a tudi veselja, ker bo vsakdo prispeval svoje k novemu podvigu slovenske odrske dejavnosti in s tem kulture na Koroškem.

Režiser P. Militarov

je po vaji v Šentprimožu zadovoljen povedal, da so spet vstavili enega izmed kamenčkov mozaika, ki jih ustvarjajo na posameznih vajah za celotno predstavo Kocjančičeve dramatisacije Prežihove Požganice. Militarov je poleg vestnosti igrala in igralcev na vajah posebej izpostavil zavzetost Polcerja, Weissa, Sadnikarjeve, Vavtija, Kuharja in vseh, ki skrbijo za to, da igralci iz Roža, Gur, Podjune in onkraj meje točno in vestno prihajajo na vaje. S posebnim zadovoljstvom nam je povedal, da ima v evidenci 93 ljudi, ki redno obiskujejo vaje, tako da je predstava tako po nosilnih vlogah kot po statistih kompletno zasedena.

Tudi načrt scene je že izdelan, izrisala ga je odlična scenografka Meta Hočevnar, slikarsko pa jo bo obdelal domačin Kristijan Sadnikar. Glasbo, ki je za vsako odrsko delo nepogrešljiv element, je prispeval mladi skladatelj Gabriel Lipuš.

V prihodnjih dneh bo idiličen travnik v Spodnjih Vinarah spet prizorišče burnih dogajanj. Že prihodnjo soboto bodo na njem začeli z vajami, hkrati pa bodo pričeli postavljati sceno, od 16. julija dalje bodo vsak dan generalne vaje vse do premiere, ki bo v petek 20. julija.

KULTURNE NOVICE

CELOVEC – Vrh vsakoletnega Tedna srečanja v Celovcu je bilo tudi letos tekmovanje za literarno nagrado, ki nosi ime po znani avstrijski književnici Ingeborg Bachmann. Kot je znano, na tekmovanju sodelujejo pisci iz nemškega kulturnega prostora, nagrade pa razpiše mesto Celovec in ORF.

Prvo nagrado Ingeborg Bachmann v višini 150.000 šilingov je žirija prisodila Birgit Vanderbeke iz Zvezne republike Nemčije, Nemeč iz romunskega Cluja (Klausenburg) Franz Hodjak je prejel nagrado dežele Koroške v višini 75.000 šilingov, medtem ko je nagrada Ernsta Willnerja v višini 60.000 pripadla Romanu Fleischerju z Dunaja. Poleg tega so podelili še tri štipendije, vsako po 30.000 šilingov.

BELJAK – Urad za kulturo in šport mesta Beljak je za letošnjo jesen razpisal 1. grafični natečaj za umetnike iz prostora Alpe-Jadran (1. Alpen-Adria-Graphikwettbewerb). Razpisane so štiri nagrade v skupnem znesku 65.000 šilingov, ki jih bodo financirali mesto Beljak, dežela Koroška, beljaška pivovarna in Creditanstalt. Na natečaju lahko sodelujejo

umetniki in umetnice, ki imajo svoje stalno bivališče v regiji Alpe-Jadran (Furlanija-Juljska krajina, Koroška, Solnograška, Zgornja Avstrija, Štajerska, Gradiščanska, Slovenija in Hrvaška). Natečajniki prejmejo podrobnejše informacije pri deželni kulturni uradih, za področje Slovenije in Hrvaške se lahko informirajo pri Mestni galeriji, Mestni trg 2, 61.000 Ljubljana.

CELOVEC – V času od 8. do 15. julija 1990 bodo pod geslom „glasbeni letni cikel“ v celovski stolnici maše s posebnim glasbenim dogodkom. V tem času bodo namreč izvajali glasbo Haydna, Schuberta in drugih umetnikov, ki so napisali primerno sakralno glasbo. V tem času bodo tudi orgelski in vokalni ter koncerti z instrumentalno zasedbo.

TRST – Minuli teden so na sedežu Slovenske kulturno-gospodarske zveze proslavili 80-letnico Glasbene matice. Predsednik SKGZ prof. Klavdij Palčič je ob tej priložnosti poudaril velik pomen, ki ga ta glasbenovzgojna ustanova Slovencev v Trstu in okolici prispeva k razvoju kulture slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Bralne značke in knjižna darila je podelil pesnik Tone Pavček

13. podelitev bralnih značk v Mladinskem domu v Celovcu

Dvorana Mladinskega doma je bila polna. Zasedli so jo mladi bralci skupaj s svojimi mentorji. Po glasbenem pozdravu je predstavnik Slovenske študijske knjižnice Vida Polanšek pozdravila vse navzoče, posebno častne goste dr. Matjaža Kmecla, Toneta Pavčka, Slavka Pregla, Jožeta Zupana in Andreja Kokota, ki so prišli med tekmovalce, da se jim predstavijo s svojim literarnim delom.

Vida Polanšek je dejala, da tudi na Koroškem bomo in ljubimo slovenske knjige.

Blizu sto mladih bralcev, ki so prišli iz Celovca in drugih krajev našega dvojezičnega prostora, se je udeležilo zaključne prireditve tekmovanja za bralne značke, da iz rok uglednih gostov prejmejo zaslužene značke in knjižna darila, ki sta jih v ta namen prispevali knjigarna „Naša knjiga“ in Slovenska prosvetna zveza.

Tekmovalci so najprej prisluhnili besednim ustvarjalcem, nato pa so jim še zastavili nekaj vprašanj v zvezi z njihovim umetniškim ustvarjanjem.

Datum	Kraj	PIREDITVE	Prireditelj
Petek 6. 7. 18.00	v Kurnikovi hiši Trzič	RAZSTAVA O ANDREJU ŠUŠTERJU DRABOSN-JAKU – Razstava bo odprta do 30. avgusta.	
Petek 6. 7. 20.30	v campingu „Rož“ v Kočuhu	KULTURNI VEČER – nastopajo: MoPZ „Kralj Matjaž“, Trio Libuče in folklorna skupina KPD Globasnica	Družina Wernig
Sobota 7. 7. 20.30	na Humu pri Ravnah pri Rožku	KONCERT SLOVENSKEGA KVINTETA TROBIL	KD „P. Markovič in Kat. mladina
Sobota 7. 7. 20.00	pri Miklavžu v Bilčovsu	KULTURNI VEČER – sodelujejo: MoPZ „Bilka“, MoPZ „Valentin Polanšek“, domači instrumentalni ansambel Harmonija in plesalka Eva Maurer	SPD „Bilka“
Nedelja 8. 7. 7.00		POHOD NA PECO – zbirališče pri Replnu v Lepeni	SPD „Zarja“
Nedelja 8. 7. 11.00	pri Štibarju na Komlju	SREČANJE PRI ŠTIBARJU 11. sv. maša, 12. srečanje na travniku. Ob slabem vremenu prireditelj odpade	KPD „Drava“, Živino- rejska zadruga, Pliberški časopis, Kat. mladina
Ponedeljek 9. 7. 20.30	gostilna Wrolich v Ločah	FOLKLORNI VEČER nastopa: tamburaški ansambel Loče	SPD Jepa-Baško jezero
Od 19.-22. 7. – Slovensko planinsko društvo vabi na izlet v Visoke Tatre; cena: okoli 1.000 šil., (prevoz, prenočišče, zajtrk), informacije in prijave do 9. 7. 1990 pri tajniku Rihardu Brumniku, tel.: 0 463/46 801.			
Sreda 11. 7. 20.00	Dom prosvete v Tinjah	PEVSKI VEČER – sodelujeta: Alfred Wallner in Britta Zechner (nem.)	Sodalitas
Petek 13. 7. 20.30	v kulturnem domu Danica v Šentprimozu	KULTURNI VEČER sodelujejo: Mlajši mladinski zbor in MePZ SPD „Danica“, MoPZ SPD „Trta“	SPD „Danica“
Sobota 14. 7. 20.30	v dvorani nad posojilnico v Škofičah	KULTURNI VEČER sodelujejo: folklorna skupina SPD „Trta“ iz Žitare vasi – Babja hojset, MoPZ Borovlje, Trio Rož iz Škofič	SPD „Edinost“
SKUPINSKI IZLET Z JEZIKOVNIM TEČAJEM Pod geslom „Korošci se učimo jezike sosedov“ organizira Club tre popoli tečaj slovenščine v Bohinju (22. 7. – 4. 8.) in tečaj italijanščine v Pescari (26. 8. – 8. 9.). Prijave sprejemajo telefonsko (0 4227/2363).			
Sobota 21. 7.	Dom prosvete v Tinjah	SLOVENSKE POČITNICE vodstvo: mag. Miha Vrbinc	Sodalitas

RAZSTAVE

Celovec

– Pri Joklnu – Mola – Krpaž – Patchwork, Likovni izraz Kuna Indijancev.
– Deželna galerija – Bruno Gironcoli, dela (do 30. 6.). – Galerija 61 – Giorchio Guarini, mešane tehnike. – V Mohorjevi knjigarni – Miha Dolinšek, razstave fotografij, do 29. 8. 1990.

Dunaj

– Galerija Carinthia – Cornelius Kolig, dela.

Straßburg

– Grad Straßburg – Uničiti – ohraniti – rešiti, umetnost na Koroškem.

Semislavče

– Galerija Rožek – razstava – Ilse Gewolf – napeti lok.

ZADRUGA Market

Železna Kapla

išče vajenca za zadrugo v Železni Kapli in vajenca za poslovalnico v Dobrli vasi. Prijave sprejema Zadruga Železna Kapla, tel.: 0 4238/217.

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 2. 7. 1990

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 11,40	12,00
za 1 angleški funt	£ 20,05	21,05
za 100 franc. frankov	f 205,00	215,00
za 100 ital. lir	Lit 0,94	0,99
za 100 dinarjev	DIN 90,00	110,00
za 100 švic. frankov	sfr 818,00	842,00
za 100 holand. guldnov	Hfl 616,50	634,50
za 100 nemških mark	DM 693,50	711,50

Posredujeta: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO

TOTO

dve šestici	12.151.785,-	7 dvanajstic	198.088,-
24 petic z dod. števil.	189.023,-	234 enajstic	2.962,-
775 petic	8.780,-	2.613 desetic	265,-
37.277 štiric	243,-	nobena stava	
561.159 trojk	20,-	1 joker	2.749.168,-

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski
časopis
koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za penzioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za penzioniste 310 din.).

Ivan Dolenc Za dolar človečnosti

„Na tej strani ni prav nič drugega – samo prerija,“ je razložil Dušan. „Sem tudi avtobus ne vozi, cesta pa se tam pred elektrarno konča.“
Bilo je lepo, jasno popoldne sredi tedna.

„Obratujejo največ samo pozimi, ko druge elektrarne nimajo vode,“ je nadaljeval Dušan, „sicer pa so zaposleni vse leto.“

„Srečni ljudje,“ sem nimoregrede zinil.

„Saj – kdor je tam notri, je na toplem. Na delo pa sprejemajo samo tehnike in inžen-

irje. To gre tukaj po razredih.“

Pripeljali smo se pred žično ograjo. Za njo je v lopi sedel vratar. Na ograji je visela velika tabla: HELP NOT WANTED – DELAVCEV NE POTREBUJEMO.

Pred prvim poslopjem je na cementnem pomolu pod streho pometal mlad možakar črnih brkov. Na glavi je imel francosko čepico, v ustih pa prižgano cigareto. Pometal je počasi, vmes pa pogledal na naš avto, za tem je zgrabil za voziček z odpa-

dom in ga začel porivati proti ograji. Nedaleč od nas je stal visok vagonček. Iz njega je štrlela vsa mogoča nesnaga.

Nekaj mi je reklo, naj stopim do vratarja in ga vprašam, ali v elektrarni res nikoogar ne sprejmejo na delo. Skočil sem iz avta in se napolil proti njegovi lopi. Vrtar je na moje vprašanje odkimal z glavo, rekel pa ni nič. Medtem se nama je približal pometlač s svojim vozičkom. Prislulnil je mojim besedam. Spustil je ročaj vozička in prišel k meni.

„Delo iščete?“ me je vprašal.

„Da.“

„Je to vaša družina v avtu?“

„Moja žena, otroci in naš prijatelj.“

„Vem, od kod je, le da on mene ne pozna. Nekdo mi ga je pokazal v mestu. Iz Jugoslavije je ... Ste vi tudi priseljenec?“

„Seveda. In tudi iz Jugo-

slavije. Slovence sem.“

„You must be kidding!“ – je vzkliknil in si snel čepico z glave. „Jaz sem pa iz Prekmurja.“

Stisnil mi je roko.

„Kdaj ste prišli v ta kraj?“

„Pred letom dni.“

„In nimate dela?“

„Trenutno ne. Delal sem nekaj mesecev v bolnišnici.“

„V kateri? V mestni?“

„Ne, v tisti zunaj mesta.“

„You must be kidding!“ je spet poudaril in si poveznil čepico nazaj na glavo. „V norišnici! ... Kako dolgo pa ste tam zdržali?“

„Tri, štiri mesece. – Poznate tisto trdnjavo?“

„Kaj je ne bi poznal. Pol leta so me imeli tam privezanega za posteljo. Strašno sem bil bolan. Pred tremi leti je bilo.“

Pogovarjala sva se kot stara znanca. Zvedel sem, da ima stalno službo čistilca v elektrarni, postrani pa študira elektroniko s korespon-

denčnim tečajem. Poročen je in ima enega otroka – tudi deklico.

„Kakšne šole pa imate?“ me je končno vprašal.

Povedal sem mu nekaj o sebi in svoji preteklosti.

„You must be kidding!“ se je ponovno razkoračil s svojo priljubljeno krilatitico. „Tole vam povem: stopite noter k direktorju. Vrtar je moj prijatelj in vas bo spustil skozi vrata... Direktor je dušica človeka! Inteligentnega Angleža, kulturnega, nič komercialne napihnenosti – saj me razumete. Še vsakega šolanega človeka je sprejel v službo, tudi če ni bil iz njegove stroke. Menda se mu smilijo imigranti ali pa je sam imel težavno pot, ko je prišel v Kanado. Kdo bi vedel! ... Kar stopite k njemu in poskusite. Pokažem vam, kje je njegova pisarna.“

*Sališ sel

(dalje prihodnjič)

Jugoslavija izpadla

Jugoslovanski reprezentanci bi skoraj uspelo, toda v streljanju enajstmetrovk je moštvo trenerja Osima vendar izpadlo iz nadaljevanja tekmovanja na svetovnem prvenstvu v nogometu. Argentinci so ohranili živce in po 120 minutah in desetih enajstmetrovkah zmagali s 3:2. Kljub temu pa je jugoslovanski reprezentanci treba izreči vse priznanje, saj je skoraj eno uro zdržala pritisk Argentinec celo z igralcem manj (sodnik je izključil Šabanadžovića) in si priigrala vrsto priložnosti. Toda tega dne ji sreča ni bila naklonjena, še prav posebej ne pri streljanju enajstmetrovk. Ta-

ko so se za polfinale kvalificirali Argentinci, Jugoslovani pa odšli domov...

Tudi Italijani so zmagali po sreči: nova zvezda med napadalcji Toto Schillaci je zadel tudi proti Irski in s tem popeljal domačine v polfinale. Uspešni pa so bili tudi igralci ZRN, ki so šele v zadnjem delu tekme podlegli Angležem (končni izid 2:3), s svojimi nastopi pa močno dvignili ugled afriškega nogometa.

Polfinalna para sta ZRN - Anglija in Italija - Argentina, zmagovalca se bosta v finalu pomerila v nedeljo, porazenca pa za 3. mesto že v soboto.

Zlatko Vujović v boju za žogo z Argentincem Oscarjem Ruggerijem.

Diego Maradona pada po prekršku Šabanadžovića.

TK Bilčovs že prvak 5. razreda

Igralci teniškega kluba iz Bilčovsa (na sliki s funkcionarji in podporniki) so šele letos začeli, pa so že prvaki. V nedeljo so namreč odigrali že svojo četrto prvenstveno tekmo in tudi v dvoboju z ekipo Hirsch Celovec ostali neporaženi. Tako jim preostaja le še tekma s Forelle Celovec, ekipo, ki doslej še ni zmagala.

Doslej so Bilčovščani premagali Bistrico (7:2), All-

round (8:1), Žihpolje (5:4) in to nedeljo Hirsch z 8:1. V tej zadnji tekmi so zmagali Wolfgang Berger, Jozi Partl, Kristijan Eberhard, Günther Schaunig, Hanzi Sablatnig ter dvojice Sablatnik/Ess, Partl/Schaunig in Eberhard/Konrad Paulitsch. Edini dvoboj je izgubil mladinski igralec Peter Ess, ki pa je igral zelo borbeno. Bilčovščanom čestitamo in jim želimo podobnih uspehov tudi v 4. razredu.

Slovenski atletski klub vabi vse navijače na izjemno nogometno tekmo. Danes bo na igrišču v Dobrli vasi njegov nasprotnik avstrijski prvotigaš Rapid Wien (začetek tekme ob 18. uri). Ne samo, da si boste lahko ogledali zanimivo tekmo, lahko boste tudi videli, kako dobri so novi igralci slovenske ekipe, ki bodo nastopili proti Rapidu.

Spodbudni uspehi dijakov

Že med letom smo poročali o aktivnosti športnikov Zvezne gimnazije za Slovence, ki so tekmovali v raznih športnih panogah in dosegli celo vrsto lepih uspehov. Ob zaključku šolskega leta pa jim posvečamo poseben članek, v katerem bi želeli predstaviti predvsem tiste dejavnosti, ki so bile med letom morda nekoliko prikrajšane.

Naj začnemo pri nogometaših: dijaki višjih razredov so - kot smo že poročali - letos na deželnem prvenstvu šol osvojili tretje mesto. Pravtako tretji pa so bili tudi dijaki nižjih razredov, ki so tekmovali po prvenstvenem sistemu in iz 10 tekem zbrali kar 11 točk (podlegli so le trikrat, trikrat igrali neodločeno, štirikrat pa zmagali). Treba pa je pripomniti, da so jeseni sicer nekoliko slabše začeli, vigredi pa niso izgubili niti ene tekme. Iz ekipe teh mlajših nogometašev sta še prav posebej izstopala Kristijan Lesjak in Mirko Nachbar, ki sta dosegla 12 oziroma 6 zadetkov.

Po kvaliteti največje uspehe pa so letos zabeležili košarkarji. Ekipi nižjih kot tudi višjih razredov sta igrali brez poraza in zanesljivo

osvojili naslov koroških šolskih prvakov. Prav v teh rezultatih se odraža tudi požrtvovalno delo odgovornega profesorja, ki se po štirih letih že bogato obrestuje: ne le, da sta obe ekipi postali prvaka, štirje člani starejše ekipe štejejo tudi med stebre klubskega moštva Regenerin Celovec. Smolo so imeli le na avstrijskem prvenstvu v Hartbergu, kjer jim je žreb že v predskupini določil najmočnejše nasprotnike, tako se niso mogli kvalificirati v finalni krog.

Kljub temu pa se v tej zvezi ponuja vprašanje, ali ne bi bilo mogoče, da bi ali kot gimnazijska ekipa sama sodelovala tudi v klubskem prvenstvu ali pa da bi kateri od slovenskih klubov ustanovil svojo košarkarsko sekcijo in tako organizirano lahko vključil

odlično in z naporom pripravljeno ekipo. Tako možnost pa bi zagotovo imela tudi slovenska dijaška domova.

V košarkarskem prvenstvu šol so letos prvič sodelovala tudi dekleta višjih stopenj, ki so dokazala, da so nadarjena, da pa jim še manjka izkušenj.

Odbojkarice slovenske gimnazije, ki so lani osvojile naslov koroških šolskih prvakinj, letos sicer tega uspeha niso mogle ponoviti, toda tudi deseto mesto je lep uspeh. To pa še posebej, ker so nastopale v povsem novi postavi, ob tem pa že letos dokazale, da smemo prihodnje leto od njih več pričakovati.

Tudi namizni tenis je letos nekoliko nazadoval: še najboljši rezultat so dosegle deklice nižjih razredov (Uschnig, Warasch, Sodja), ki so osvojile drugo mesto.

Nasploh pa vsem športnikom slovenske gimnazije veljajo naše čestitke in želje, da se bodo tudi prihodnje leto z uspehom borili za odlične rezultate.

Odbojkarice slovenske gimnazije: (zadaj z leve) Sabina Buchwald, Lucija Hafner, Magdalena Kulnik, Katja Malle, Magda Kropivnik, Krista Trap; (spredaj z leve) Margit Uschnig, Margit Gutovnik, Tanja Kordesch, Danijela Pečnik, Nataša Warasch.

Zanimiva pobuda na letošnjih Šentviških dnevih zgodovinarjev Bodo knežni kamen vrnili ob Krnski grad?

Med 21. in 23. junijem so se vrstila predavanja in razprave predvsem o zgodovinskem razvoju vzhodnoalpskega prostora, ki je imel po koncu preseljevanja narodov svoje glavno središče na današnjem Koroškem. Sodelovali so najvidnejši raziskovalci tega časa in prostora iz Avstrije, Jugoslavije in Nemčije.

Vsekakor je pomembno, da je simpozij, ki je obravnaval delež slovanske preteklosti v zgodovini tega geografskega področja, potekal prav na Koroškem. Obravnavo pri nas mnogokrat zamolčane in glede na njen dejanski pomen vsaj omalovaževane komponente naše preteklosti je omogočila predvsem odprtost celovške univerze.

V Šentvidu so s predavanji sodelovali tudi trije zgodovinarji iz Slovenije: glavni izvedenec za vprašanja srednjeveške zgodovine Slovencev Bogo Grafenauer, pravni zgodovinar Sergij Vilfan in cerkveni zgodovinar mlajše generacije Rajko Bratož. Slovensko zgodovino pisje (tako

„Pomembno je vedeti, od kod prihajamo“, je dejal Günther Hödl, prorektor celovške univerze in hkrati predstojnik nje-nega zgodovinskega inštituta, ko je odpiral letošnje šentviške pogovore zgodovinarjev. Prireditev je bila posvečena Karantaniji in alpsko-jadranskemu prostoru v zgodnjem srednjem veku, vsebinsko in organizacijsko pa sta jo pripravila zgodovinski inštitut celovške univerze in mestna občina Šentvid ob Glini.

staro kot novejšo) je v Šentvidu doživelo mnogo zaslužnega priznanja, saj je nesporno dejstvo, da morajo vsi neslovenski raziskovalci v marsičem izhajati iz dognanj, ki jih je dosegla zgodovinska stroka na Slovenskem.

Na področju raziskovanja zgodovine Karantanije se je nekdanja konfrontativnost med slovenskimi in nemškimi zgodovinarji spremenila v sodelovanje. Danes izrazitih razhajanj med „slovensko“ in „avstrijsko“ šolo ni, le podudarki so mestoma različni.

Vsi zgodovinarji pa so soočeni z dejstvom, da je pisanih virov za zgodovino tega prostora in časa sorazmerno

malo. Predvsem ta ugotovitev velja za obdobje do sredine osmega stoletja. Vendar pa je glavni vir, spis o pokristjanjevanju Bavarcev in Karantancev, glede na vsebino in izbor podatkov zelo pristranski, saj je nastal v 9. stoletju v Salzburgu s tendenco, da zavaruje salzburske pravice pred slovan-skim misijonom sv. Metoda v Panoniji. Šentviški posvet je pokazal, da v nekaterih detajlnih vprašanjih pokristjanjevanja Karantancev še ni bila izrečena zadnja beseda.

Ker ne moremo pričakovati, da se bo stanje na področju pisanih virov za zgodnje-srednjeveško Karanta-

nijo bistveno spremenilo, pridobiva na pomenu arheološko raziskovanje tedanjega obdobja. Poseben pomen bi zato imela izkopavanja v središču nekdanje Karantanije, na Koroškem. Predlagali so izkopavanja tudi pri Krnskem gradu, pri Gospe sveti in drugje.

Posebno pobudo je sprožil salzburski zgodovinar Heinz Dopsch. Obžaloval je, da na Koroškem sicer cenijo vojvodski prestol, med simboli za Karantanijo pa ne izpostavljajo knežjega kamna. Predlagal je, da bi na zgodovinsko mesto ustoličevanja koroških vojvod pri Krnskem gradu postavili kopijo knežjega kamna.

Raziskovanje zgodovine Karantanije se bo nadaljevalo. Upati je, da bo tudi v koroških šolah in v javnosti dobilo tisto mesto, ki mu gre.

Dr. T. Domej

Revščina v družbi izobilja

„Socialni delavci imajo tudi v naši 'družbi izobilja' dovolj posla, vendar pa socialno delo v javnosti ne zbuja dovolj zanimanja“, je na tiskovni konferenci dejala zastopnica organizacije „Pomoč avstrijskih žensk v katastrofah“ (Katastrophenhilfe österreichischer Frauen – KÖF) Gertrude Kofler.

KÖF nudi pomoč vsem avstrijskim družinam, ki trpijo zaradi kakršnekoli stiske. Medtem ko je bila zamisel pred 25 leti – takrat je bila KÖF ustanovljena –, da pomaga družinam, ki so utrpeli škodo zaradi (naravnih) katastrof, pa so zdaj vedno bolj v ospredju tisti deli prebivalstva, ki so iz kateregakoli razloga zdrsnili skozi socialno mrežo. V glavnem so to brezposelni, žene z otroci (tudi po ločitvah), telesno prizadeti ipd.

V letih 1965 – 1990 je KÖF 9.700 koroškim družinam izplačala 25 milijonov šilingov za takojšno pomoč (v celotni Avstriji pa je 50.233

družinam pomagala z več kot 200 milijoni šilingov).

Tudi danes najdemo na Koroškem družine, ki morajo živeti od otroških dokladov, tako je pripovedovala zastopnica KÖF iz svojih izkušenj pri vsakodnevnem delu. Prizadeti se dostikrat niti ne upajo po pomoč na socialni urad – ker se sramujejo in se pač bojijo naše birokracije –, pa čeprav jim celo primanjkuje hrane. KÖF vsem tem prizadetim nudi nebirokratsko pomoč: ali z denarnimi sredstvi, ki pomagajo premostiti najhujšo stisko, ali pa z paketi, ki vsebujejo razna živila.

„Večina ljudi si ne more

predstavljati, da tudi pri nas ljudje trpijo zaradi revščine in da so med njimi nekateri, ki se veselijo vsakega šilinga“, zatrjuje gospa Kofler.

V svojem nagovoru je kritizirala tudi politike, ki se sicer izogibajo revščini, ob volitvah pa se vendar spomnijo, da štejejo tudi glasovi revnih, vendar pa to kaj hitro spet pozabijo. Pozitivno je ocenila dejstvo, da zdaj v javnosti vsaj že teče razprava o najnižji plači 10.000 šilingov.

Zastopnice KÖF so še opozorile na probleme, ki jih imajo razni telesno prizadeti. Te bi bilo treba bolj upoštevati pri načrtovanju stanovanjskih hiš, cest ipd. Neza-dovoljiva pa je še tudi situacija rejnikov (Pflegeeltern), ki za oskrbo rejencev ne dobijo ustreznega plačila in za to delo niso samostojno zavarovani.

Št.V.

IŠČETE DELO?

Iščemo sodelavko sodelavca

v upravi naše centrale v Dobri vasi. Če imate že prakso ali ustrezno izobrazbo in znate pokličite in nemško, nas pokličite. Gospa Rozmanse v seli Vašega klica! 04236/21-81-37 (dopoldan)

MI GA IMAMO!

RUTAR
DOBRLA VAS BELJAK
CENTER

„Slovenski vestnik“, informacija iz prve roke

Spoštovane bralke, spoštovani bralci!

Slovenski vestnik je najpogostejši časopis koroških Slovencev – sodoben, pester, odprt, dvojezičen!

● Posreduje informacije „iz prve roke“, tako da ste z njim obširno in podrobno informirani o dogajanju v slovenski narodnostni skupnosti na Koroškem ter tudi o siceršnjih dogodkih.

● List je tudi odprt v prostor Alpe-Jadran, saj iz tega prostora posreduje največ novic med koroškimi časopisi.

● Slovenski vestnik pa je tudi glasilo koroških Slovencev, ki s svojo širino učinkoviteje podpira prizadevanja za enakopravnost koroških Slovencev in za dosego njihovih pravic.

● Zaradi tedensko dvakratnega izhajanja pa je tudi najaktualnejši časopis koroških Slovencev!

Tudi Vi se pridružite veliki družini naših bralcev, zato list naročite!

Letna naročnina znaša 370 šilingov, za upokojece 300, za študente in dijake pa samo 250 šil.

Se danes izpolnite naročilnico (desno) in jo pošljite na naslov: Slovenski vestnik, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec. Prvi mesec boste list prejeli brezplačno.

SLOVENSKI VESTNIK

Naročam „Slovenski vestnik“

Ich bestelle den „Slovenski vestnik“ bis auf Widerruf.

Ime in priimek
Vor- und Zuname

rojen(a)/geboren

naslov/Adresse

pošta/Postamt

Obvezujem se, da bom naročnino redno plačeval(a).

Ich verpflichte mich, das Abonnement regelmäßig zu bezahlen.

(kraj in datum/Ort und Datum)

(podpis/Unterschrift)

Werden auch Sie Abonnent!

Der „Slovenski vestnik“ ist nicht nur die erste Zeitung einer Volksgruppe in Österreich die zweimal wöchentlich erscheint, sondern auch die einzige Volksgruppenzeitung, die durch ihren ständigen deutschsprachigen Teil neue Wege in der Informationspolitik beschreitet und damit einen Beitrag zu besseren Beziehungen zwischen den Volksguppen beitragen will. Wir sind kritisch, informativ, aktuell und offen – abonnieren Sie uns!

Ein Jahresabo kostet 370 S. Für Pensionisten nur 300,-, für Studenten 250,-

TRIBUNA BRALCEV

Smešno

...občutim, če Lojze Peterle v Ljubljani odstrani Titovo sliko preden začne s svojim govorom. S to gesto ne more odstraniti dejstva, da je Tito obstajal, da je svoj narod vodil v boju proti okupatorju in da je predvsem 1948 I. Rusom pokazal, kje so njihove meje. Da se je v tem času marsikaj zgodilo, kar ni bilo v redu, ne zanikam. Kje in kdaj se v takih časih ne zgodijo krivice!

Smešno pa tudi občutim, če Zablachana moti kljukasti križ na oprsu odlikovanj Gröblacherjevega očeta. Tudi to je dejstvo: naši so se borili na strani Hitlerja in zelo so mi nesimpatični tisti, ki to zdaj tajijo. Horizont tistih, ki od nas zahtevajo, da s svojih ali pa s slik sorodnikov odstranimo emblem tistega zgodovinskega obdobja, ki ga tudi Zablachan ne more zanikati, je zelo ozek.

Moje mnenje: vsak naj stoji k temu, kar je doživel, kar je storil, pa če je bilo prav ali ne. Radirati na oprsu svojega očeta – to je zame sramota.

Pa da ne bo zmote: ne volim Haiderja.

Darinka Aistleitner-Ozimičeva, Dunaj

Pojasnilo

V zadnji številki Slovenskega vestnika sem prebral trditev, da Janko Zwitter ni bil obvešččen in vabljen na ustanovno sejo Koordinacijskega odbora koroških Slovencev.

Ta trditev ne drži, kajti za Skupnost južnokoroških kmetov so dobili vabilo Janko Zwitter, Štefan Domej in Folti Kargl. Folti Kargl je mesto ustopil in predlagal, da ga zastopa dipl. inž. Hanzi Mikl. Janko Zwitter se zaradi poklicne zadržanosti ustanovne seje ni mogel udeležiti. Tako sva Skupnost južnokoroških kmetov na ustanovni seji KOKS-a zastopala Hanzi Mikl in jaz.

Sicer pa SJK pozdravlja, da bo odslej naprej enakopravno zastopana v KOKS-u, saj smo vendar na deželni ravni edina organizacija koroških Slovencev, ki ima dva neposredno izvoljena zastopnika. Da pa – vsaj zaenkrat – med obema osrednjima organizacijama še ni prišlo do soglasnega gledanja o sestavi in delovanju KOKS-a, ni naša krivda.

V okviru delovanja KOKS-a se bomo zavzemali za izboljšanje narodnostnega in gospodarskega položaja na južnem Koroškem, hkrati bomo tudi pozitivno vplivali na vse odločitve, ki so v korist naši narodni skupnosti.

dipl. inž. Štefan Domej, zbornični svetnik

4. 7.–10. 7. TV AVSTRIJA 1 TV AVSTRIJA 2 TV SLOVENIJA V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI

**SR
4. 7.**

9.30 Francoščina; 10.30 Medved in punčka; 13.30 Eva je živel v Afriki; 15.30 Otroški spored; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Knight Rider; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Drombuschevi; 21.55 Antonie in Colette; 22.25 Ugrabljeni poljubi; 0.00 Formula smrti; 1.25 Zapadno od Santa Feja.

13.55 Šport; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Šport-nogomet SP; 21.45 Aktualno; 22.55 Dva vroča tipa na Highwayu; 23.35 Juor fixe; 0.35 Jazz-polejte; 2.15 Poročila.

9.00 Spored za otroke: Radovedni slonček, Skopske podobe iz sanj; 15.55 Poletna noč, pon.; 18.00 Dnevnik; 18.40 Spored za otroke: Moja družina in ostale živali; 19.30 Dnevnik; 19.55 Italia 90; 22.25 Poletna noč: Mati in sin, Porotniki v senci, Leteči cirkus M. Pythona; 1.25 Videostrani.

Zabava z vojakom Švejkom

Četrtek, 5. 7. 1990, TV A1, 22.15 – Komur v teh vročih ali nevihtnih poletnih nočeh ni do gledanja zahtevnih tv sporedov ali ima dovolj nogometa, se bo zagotovo od srca nasmejal ob Pustolovščinah dobrega vojaka Švejka. Gledamo ga lahko v okviru videoteke avstrijske televizije. V vlogi Švejka nastopa znani igralec Fritz Muliar. Nadaljevanko je po predlogi romana Jaroslava Haška napisal Eckhart Hackfeld.

**ČE
5. 7.**

10.30 Antonie in Colette; 11.00 Ugrabljeni poljubi; 15.30 Otroški spored; 17.05 Počitniški shov; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Knight Rider; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Tele-as; 21.20 Jolly Joker; 22.15 Pustolovščine dobrega vojaka Švejka; 23.15 Aktualno; 23.20 Kdor seje nasilje; 1.10 Poročila.

14.55 Šport; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Notranjepolitični report; 21.20 Kulturni report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.

9.00 Spored za otroke: Grizli Adams, Zakon v Los Angelesu; 15.55 Poletna noč, pon.; 18.10 Te presenetljive živali; 18.40 Spored za otroke: Čudežna leta; 20.05 Vnovič v bridesheadu; 21.00 Slovenski madrigalisti; 22.15 Poletna noč: Mati in sin, Porotniki v senci; Leteči cirkus M. Pythona.

**PE
6. 7.**

9.30 Ruščina; 10.30 Ključ divjine; 13.30 Poletje na Floridi; 15.30 iz Gradiščanske; 17.05 Za najmlajše; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Knight Rider; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Eurocops: Pravičnost za Elizo; 21.20 L. A. Law; 22.10 Pogledi s strani; 22.20 Za ljubitelje filma; 22.50 Hondo.

13.55 Šport; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Gorske gorile – človeške opice sredi ljudi; 21.20 Posnetek od blizu; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; 22.50 Dekalog, deset; 23.55 M.P. Flyingov cirkus; 0.25 Življenje je slučaj; 1.35 Poročila.

9.00 Spored za otroke: Ključeve dogodivščine, Boj za obstanek, Vnovič v Bridesheadu; 18.10 Safari v mestu; 18.40 Pet prijateljev; 20.20 Rumena reka; 21.15 Zakon v Los Angelesu; 22.00 Dnevnik; 23.15 Poletna noč: Mati in sin, Porotniki v senci; Leteči cirkus M. Pythona.

Za sladokusce operet in plesa

Nedelja, 8. 7. TV A1, 22.00 – Če vam ne bo prevročje, se boste lahko ogreli ob glasbenih ritmih in pesmih operete Hermana Hermeckerja Madžarska ohcet. V njej je precej staroogrške mentalitete, ki prav zdaj spet postaja aktualna, ko spominja na stare „zlate“ čase. V glavnih vlogah nastopajo znane pevke in pevci, paša za oči pa so tudi razkošni kostumi.

**SO
7. 7.**

9.30 Astronomija za otipati; 10.15 Ujetnik Zende; 14.35 Izginula žena; 16.00 Otroški Wurlitzer; 18.00 Pan optikum; 18.30 Šport; 19.00 Milijonsko kolo; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Film na izbiro – Bitka za Rim, Cleopatra, Spartak; Aktualno; 23.20 Smrt v soboto; 0.45 Poročila.

14.00 Iz parlamenta; 15.00 Šport; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Avstrija v sliki; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Šport, nogomet SP; 22.00 Gala koncert; 23.30 Zabava; 0.30 Poročila; 0.35 Exlibris.

9.00 Spored za otroke: Radovedni taček, Zlata ptica, Miško poleno, Moja družina, Zgodbe iz školjke; 11.05 Saša Miklavc; 18.40 Spored za otroke: Cvetlične zgodbe; 19.30 Dnevnik; 20.35 Otroka hočem obdržati; 22.30 Poletna noč: Mati in sin, Porotniki v senci; Leteči cirkus M. Pythona.

Film po izbiri gledalcev TV

Sobota, 7. 7. 1990, TV A1, 20.15 – Boj za Rim, Cleopatra in Spartak, so filmi, med katerimi bode ta večer lahko izbrali gledalci sami. Odločilo bo število telefonskih klicev. Predvajali bodo torej tisti film, ki bo dobil največ glasov. Na vsak način bo na vrsti eden izmed znanih monumentalnih zgodovinskih filmov, v katerih nastopajo mnogi znani filmski igralci in igralke.

**NE
8. 7.**

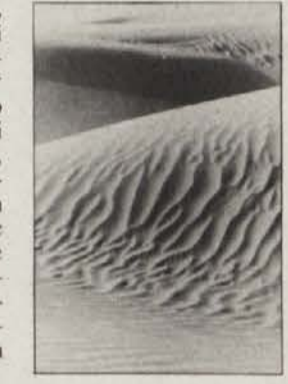
8.30 Šport; 9.05 Bobri, potapljači in štoklje; 10.30 Obzornik; 14.05 Njenih dvanajst mož; 15.35 Otroški spored; 17.00 X-large; 19.15 Loto-zrebanje; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega odvetnika; 20.15 Samo eno noč; 22.00 Madžarska ohcet; 23.55 Noči v španskih vrtovih.

9.30 Cezanne – mož in gora; 10.30 Ljubite klasiko? 1.55 Računalniške animacije; **Dober dan, Koroška**; 13.30 Športno popoldne; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 22.05 Serie Rose; 22.30 K hudiču z denarjem; 0.05 Šport.

9.35 Otroška matineja: Živžav, Pet prijateljev, Zgodbe iz starih mest; 16.10 Formula 1; 17.00 Dnevnik; 17.10 Preplah v Fire Creeku; Trenutki odločitve; 18.50 Risanka; 19.00 Pot do finala; 19.30 Dnevnik; 19.55 Italia 90, prenos; 22.05 Zdravo; 23.25 Dnevnik; 23.45 Videostrani.

Čudovite podobe naše zemlje

Torek, 10. 7. 1990, TV A1, 20.15 – V seriji poljudnoznanstvene oddaje „Univerzum“ bomo gledali podobo puščave, ki nikakor ni samo suha ali pusta, ampak je tudi polna življenja in čudovitih naravnih pojavov. Je brez dvoma tisti del naše zemlje, ki hitro spreminja svoje lice, a tudi opozorilo, da bi njeno širjenje znalo biti usodno za vse človeštvo.

**PO
9. 7.**

10.00 Podjetje Arche noah; 10.30 Njenih dvanajst mož; 15.30 Otroški spored; 17.05 Za najmlajše; 18.30 Knight Rider; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Hunter; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Miza in postelja; 23.45 Mike Hammer.

Težišče Evropa: izdelovalci vina; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Tri dame z žara, v 91 nadaljevanjih; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Hotel Paradis; 21.15 Šiling, gospodarski magazin; 22.00 Čas v sliki; 23.10 Zgodba o vojaku; 0.20 Aktualno.

9.00 Spored za otroke: Zgodbe, otroštvo v Agramu, Da ne bi bolelo; 14.35 Zdravo; 15.55 Poletna noč, pon.; 18.00 Dnevnik; 18.40 Spored za otroke: Radovedni Taček, Cvetlične zgodbe; 19.30 Dnevnik; 20.05 Koncert, drama; 21.35 Minila je uže strašna nuč; 21.55 Dnevnik.

Skrivnostna pota ljubezni

Ponedeljek, 9. 7. 1990, TV A1, 22.10 – Film se imenuje „Miza in postelja“ in je produkt francoske filmske ustvarjanosti sedemdesetih let. Zanj pa se spodobi, da obravnava ljubezen na francoski način. Mlad poročeni mož se zaljubi v eksotično japonko, vendar spozna, da je njegova življenjska partnerica ženska, ki mu je že poklonila sina.

**TO
10. 7.**

10.00 Družina človek; 10.30 Samo eno noč; 13.40 Z vetrom okoli sveta; 15.30 Otroški spored; 17.05 Za najmlajše; 18.30 Knight Rider; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Univerzum: Čudoviti planet; 21.07 Dedič milijonov; 22.15 Extremities; 23.40 Aktualno; 23.45 Beastmaster – osvoboditelj.

16.45 Veliki Nil, v 3 nadaljevanjih; 17.30 Orientacija; 18.00 Tri dame z žara; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Tista reč; 21.00 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.

9.00 Spored za otroke: Zgodbe iz školjke; 15.55 Poletna noč, pon.; Mati in sin, Porotniki v senci; Zločin stoletja; 18.00 Dnevnik; 18.10 Spored za otroke: Pogledi; 19.30 Dnevnik; 20.05 Oče bom; 20.55 Operne zgodbe; 22.15 Poletna noč: Mati in sin, Porotniki v senci; Zločin stoletja.

RADIO KOROŠKA
18.10–19.00

Sreda, 4. 7. od srca do srca
Glasbena sreda

Večerna: **Nedelja, 8. 7.**
Koncert Slov. prosvetne zveze, II. del
6.30–7.00:
Dobro jutro na Koroškem
Duhovna misel (žpk. Ciril Demšar)
18.10–18.30:
Dogodki in odmevi

Četrtek, 5. 7. Rož-Podjuna-Zilja

Petek, 6. 7. Kulturno poletje na Koroškem – pregled
Ponedeljek, 9. 7. Hura, počitnice!!

Sobota, 7. 7. Od pesmi do pesmi – **Torek, 10. 7.** Partnerski magazin

Dober dan, Koroška
Spored za 8. 7. 1990, ob 13.00 uri predvidoma z naslednjimi prispevki:

- Konec šolskega leta
- Slovenski študenti na Dunaju
- Vseslovensko srečanje v Novem mestu
- Poletna veselica v otroškem vrtcu SŠD
- Globašani so dobili novo teniško igrišče

Kulturno poletje na Koroškem – pregled
Petek, 6. 7. 1990 – 2 del: V juliju in avgustu je kulturna ponudba na Koroškem tako bogata kot med letom samo v kulturnih središčih v velemestih. Program bo zadovoljil predvsem tiste, ki uživajo ob glasbeni kulturi. V Osojah in Beljaku se vrstijo koncertni večeri Koroškega poletja (Carinthischer Sommer), ki bodo letos v veselje vsem, ki ljubijo glasbo Mozarta in Beethovna. Raznolik in zanimiv je tudi spored Mednarodnih glasbenih tednov v Millstattu, posebno popularna in za množice privlačna pa je letos tudi ponudba v obnovljenih grajskih razvalinah nad Bekštajnom. Lepo se je razvil tudi glasbeni forum v Vetrinju, kjer bodo lahko uživali ljubitelji komorne glasbe in pa privrženci jazzu.

Eurocops: Pravičnost za Elizo

Petek, 6. 7. 1990, TV A1, 20.15 – To je spet ena izmed koprodukcij evropskih televizijskih ustanov, ki je med gledalci našla razmeroma dober odmev. Tokrat bo šlo za moža iz vrst roke pravice, ki so mu poleg funkcije državnega pravnika blizu tudi lepe ženske in opolzki filmi. Ob tem postane žrtev tatov. V zadevo pa je po nedolžnem vpletena čuvajka stranišča Eliza. A dobrim detektivom naposled le uspe prestrašeni ženi vrniti čast poštene žene. Scenarij za kriminalko sta napisala Annemarie in Claude Cueni.

Vsem našim klientom želimo lep dopust
in varno potovanje.

Unseren Kunden wünschen wir einen
schönen Urlaub und eine sichere Reise.

*Preden greste na dopust, ne pozabite na
Bevor Sie Ihre Urlaubsreise antreten, vergessen Sie nicht auf die*

<i>potrebne valute</i>	● <i>nötigen Valuten</i>
<i>evročeke</i>	● <i>Euroschecks</i>
<i>devize (potovalne čeke)</i>	● <i>Devisen (Reiseschecks)</i>
<i>kreditne karte</i>	● <i>Kreditkarten</i>

POSOJILNICA-BANK

